

VISC

Valsts izglītības satura centrs

*VALSTS
PĀRBAUDES DARBU PROGRAMMAS
2020./2021.
mācību gads*

VIDĒJĀ IZGLĪTĪBA	3
LATVIEŠU VALODA	4
SVEŠVALODA.....	6
MATEMĀTIKA	9
ĶĪMIJA	12
BIOLOĢIJA	15
FIZIKA	18
LATVIJAS UN PASAULES VĒSTURE	21
INFORMĀTIKA	24
MAZĀKUMTAUTĪBU (KRIEVU) VALODA UN LITERATŪRA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS...	26
LITERATŪRA	28
ĢEOGRĀFIJA.....	30
EKONOMIKA	32
PAMATIZGLĪTĪBA	35
DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS AR KOMBINĒTU MĀCĪBU SATURU 3. KLASEI.....	36
LATVIEŠU VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 3.KLASEI	41
LATVIEŠU VALODA LATVIEŠU MĀCĪBVALODAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 6. KLASEI	44
MAZĀKUMTAUTĪBU (KRIEVU) VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 6. KLASEI.....	48
MAZĀKUMTAUTĪBU (POĻU) VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 6. KLASEI.....	52
MATEMĀTIKA 6. KLASEI	59
DABASZINĪBAS 6.KLASEI	61
LATVIEŠU VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 9.KLASEI	63

VIDĒJĀ IZGLĪTĪBA

LATVIEŠU VALODA

Centralizētā eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus latviešu valodā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 „*Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem*” prasībām mācību priekšmetu standartā *Latviešu valoda (1.pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 12.klases izglītojamie un citi interesenti, kuriem jākārto vai kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu latviešu valodā.

Eksāmena darba uzbūve

Darbam ir viens variants. Eksāmens sastāv no trim daļām.

Eksāmena 1.daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- veido vārdformas;
- izvēlas kontekstam atbilstošo vārdu (kopā/šķirti rakstāmi vārdi);
- teikumos ievieto nepieciešamās pieturzīmes.

Eksāmena 2.daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- formulē/izskaidro teksta tematu/virsrakstu;
- formulē teksta galveno domu;
- atrod/izskaidro frazeoloģismus/vārdu savienojumus pārnestā nozīmē;
- raksturo teksta problēmu, tās aktualitāti;
- caurskata dažāda žanra un stila tekstus, ātri atrodot vajadzīgo informāciju;
- komentē autora izteikto apgalvojumu;
- atrod noteiktos valodas līdzekļus, pamato to lietojumu;
- pamato tekstā likto pieturzīmju nozīmību;
- nosaka valodas funkcionālo stilu, tā pazīmes.

Eksāmena 3.daļā ir tekstveides uzdevums, kurā izglītojamais raksta viedokli par piedāvāto problēmjaudājumu. Rakstot atbildi, argumentācijai izmanto kultūras un/vai literatūras faktus. Apjoms 200-250 vārdi (viena A4 lappuse).

1.tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Zināšanas un pamatprasmes	2	24	27	80
2. Teksta izpratne	9	30	34	
3. Tekstveide	1	34	39	100
Kopā	12	88	100	180

2.tabula. Tēmu īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs	Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
	legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Izprot un iesaistās saziņas situācijās				24–27
Lieto valodas līdzekļus				9–11

Nosaka valodas funkcionālo stilu				1-2
Ievēro valodas kultūras normas				24-28
Veido tekstu				10-12
Izprot valodas sistēmu (morfoloģija)				8-9
Izprot valodas sistēmu (sintakse)				18-20
Kopā	25-28	40-44	30-32	100

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Īso atbilžu	8	24	27
Tukšo vietu aizpildīšanas	3	30	34
Nestrukturēts uzdevums	1	34	39

Vērtēšanas kārtība

Vērtēts tiks tikai atbilžu lapās rakstītais.

Pirmajā daļā katra pareiza atbilde – viens punkts.

Otrajā daļā tiks vērtētas atbildes, skaidrojumi, pareizrakstība.

Trešajā daļā tiks izmantoti vērtēšanas kritēriji (temata izpratne, argumentācija, kompozīcija, valoda, pareizrakstība).

Izglītojamā iegūto punktu summu katrā daļā un iegūto punktu summu visā darbā izsaka procentuālajā novērtējumā.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darbs veicams ar pildspalvu.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.

SVEŠVALODA

(angļu, vācu, franču, krievu)

Centralizētā eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus svešvalodā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmetu standartā *Svešvaloda (2.pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 12.klases izglītojamie un citi interesenti, kuriem jākārto vai kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu svešvalodā.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmena uzdevumi veidoti attiecīgajā svešvalodā. Darbam ir viens variants. Eksāmens sastāv no 4 daļām – lasīšanas, klausīšanās, rakstīšanas un mutvārdu daļas. Eksāmena prasības atbilst B1-C1 valodas prasmes līmeņiem.*

Izglītojamie lasīšanas daļā

- lasa un detalizēti saprot tematiski un žanriski dažādus tekstus, piemēram, rakstus, ziņojumus, literārus darbus;
- caurskata garus un īsus tekstus, ātri atrodot vajadzīgo informāciju;
- prot iegūt informāciju no dažādām teksta daļām vai no dažādiem tekstiem konkrēta uzdevuma izpildei;
- saprot garākus un sarežģītus dažāda satura tekstus, uztverot nianšes, attieksmes, kā arī tieši vai netieši izteiktus viedokļus;
- saprot un interpretē teksta vienību saistījumu, kas izteikts ar leksiskiem vai gramatiskiem līdzekļiem;
- lasa un saprot literārā teksta saturu;

klausīšanās daļā

- bez grūtībām uztver un saprot dažāda veida runu (intervijas, diskusijas, lekcijas, ziņas u.c.), ieskaitot autentiskus avotus;
- saprot dažāda veida ierakstītus audiomateriālus arī tad, ja tie nav literārā valodā, un uztver nianšes, arī netieši izpaustas attieksmes un attiecības starp runātājiem;
- klausās un izprot dzirdētā teksta saturu, būtību, izklāstītās problēmas, konkrētu un detalizētu informāciju, prot to izmantot savām vajadzībām, piemēram, atbildot uz jautājumiem, izvērtējot informāciju, izdarot secinājumus par teksta saturu;
- saprot izvērstu runu par sarežģītiem un abstraktiem tematiem;

rakstīšanas daļā

- prot uzrakstīt dažāda veida vēstules atšķirīgiem saziņas mērķiem (informācijas sniegšanai, saņemšanai, sūdzībai u.c.);
- prot formulēt problēmu, diezgan plaši izvērst un pamatot savu viedokli ar argumentiem un atbilstošiem piemēriem;
- prot uzrakstīt saistītu tekstu ar loģisku izkārtojumu un daļījumu rindkopās, kas atvieglo teksta uztveri;
- lieto dažādas gramatiskās konstrukcijas un daudzveidīgu leksiku, kura ļauj skaidri izteikt savu domu. Sarežģītākās gramatiskās konstrukcijās var pieļaut nenozīmīgas kļūdas;

* Eiropas Padome. Valodas politikas nodaļa. Eiropas kopīgās pamatnostādnes valodu apguvei: mācīšanās, mācīšana, vērtēšana. Rīga: Madonas poligrāfists, 2006. 220 lpp
https://valoda.lv/wp-content/uploads/docs/Projekti/LV_mat_evp_valodu_pase.pdf

mutvārdu daļā

- izsaka un pamato savu viedokli par jautājumiem, kas saistīti ar dažādiem vispārējiem tematiem;
- skaidri izklāsta argumentus, izvēršot un pamatojot savu viedokli ar papildu pierādījumiem un atbilstošiem piemēriem, pabeidzot ar atbilstošiem secinājumiem;
- runā saturiski un gramatiski pareizi un spontāni atbild uz jautājumiem, īpaši nemeklējot vārdus;
- lieto plašu vārdu krājumu, lai spētu formulēt domu tā, lai izteiktos skaidri un atbilstoši stilā par dažādiem vispārējiem tematiem;
- ievēro valodas kultūras normas, prot izteikties aprakstoši vai pārfrāzēt teicienu, lai kompensētu nezināmo vārdu vai gramatisko struktūru.

1.tabula. Eksāmena darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Maksimālais punktu skaits	Uzdevumu skaits	Daļas īpatsvars %	Izpildes laiks, min
Lasīšana	30	3	25	50
Klausīšanās	30	3	25	30
Rakstīšana	40 × 0,75	2	25	70
Mutvārdi	25 × 1,2	2	25	10–12
Kopā	120	10	100	162

2.tabula. Tēmu īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Lasīšana				25
	Klausīšanās				25
	Rakstīšana				25
	Runāšana				25
Valodas kompetence	Fonoloģija				3–5*
	Leksika un semantika				10–25*
	Gramatika				11–16*
Sociokultūras kompetence					5*
Kopā		24–30	45–50	24–26	100

*Sociokultūras un valodas kompetence ir integrētas valodas un komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā **angļu valoda**

Daļa	Uzdevumu veidi	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Lasīšana	Savietošanas	20	17
	Vērtējuma izvēles	10	8
Klausīšanās	Īso atbilžu	12	10
	Vērtējuma izvēles	10	8
	Atbilžu izvēle	8	7
Rakstīšana	Vēstule	30	25
	Eseja		
Mutvārdi	Intervija, monologs	30	25

4.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā **vācu valoda**

Daļa	Uzdevumu veidi	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Lasīšana	Savietošanas	30	25
Klausīšanās	Vērtējuma izvēles	12	10
	Īso atbilžu	10	8
	Atbilžu izvēle	8	7
Rakstīšana	Vēstule	30	25
	Eseja		
Mutvārdi	Intervija, monologs	30	25

5.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā **franču valoda**

Daļa	Uzdevumu veidi	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Lasīšana	Vērtējuma izvēles	12	10
	Savietošanas	18	15
Klausīšanās	Vērtējuma izvēles	12	10
	Atbilžu izvēle	10	8
	Īso atbilžu	8	7
Rakstīšana	Vēstule	30	25
	Eseja		
Mutvārdi	Intervija, monologs	30	25

6.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā **krievu valoda**

Daļa	Uzdevumu veidi	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Lasīšana	Savietošanas	16	13
	Vērtējuma izvēles	14	12
Klausīšanās	Īso atbilžu	6	5
	Vērtējuma izvēles	24	20
Rakstīšana	Vēstule	30	25
	Eseja		
Mutvārdi	Intervija, monologs	30	25

Vērtēšanas kārtība

Angļu un krievu valodas eksāmenu darbos tiks vērtēti tikai atbilžu lapās rakstītais. Ieraksti darba burtnīcā netiks vērtēti.

Vācu un franču valodas eksāmenu darbos tiks vērtēti rakstītais darba lapās.

Lasīšanas un klausīšanās daļā vērtē izvēlētas un ierakstītās atbildes. Katra pareiza atbilde – viens punkts. Rakstīšanas un mutvārdu daļā darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Izglītojamā iegūto punktu summu katrā daļā un iegūto punktu summu visā darbā izsaka procentuālajā novērtējumā.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darbs veicams ar pildspalvu.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.

MATEMĀTIKA

Centralizētā eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus matemātikā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmetā *Matemātika (4. pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic visi 12.klases izglītojamie un citi interesenti, kuriem jākārto vai kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu matemātikā.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmena uzdevumi ir latviešu valodā. Darbam ir viens variants. Eksāmens sastāv no trim daļām.

Pirmajā daļā iekļauti zināšanu, izpratnes un pamatprasmju pārbaudes uzdevumi.

Otrajā daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- atrisina vienādojumus vai nevienādības pazīstamās situācijās;
- nosaka un pamato plaknes figūru vai telpisku ķermeņu raksturīgos lielumus vai īpašības;
- lieto vienādojumu vai nevienādību risināšanas vispārīgos paņēmienus;
- veic matemātisku izteiksmju identiskos pārveidojumus;
- zīmē funkciju grafiku, nosaka funkciju īpašības no grafika un analītiski;
- veido un atrisina situācijas matemātisko modeli pazīstamā situācijā, izvērtē atrisinājuma atbilstību situācijai;
- nosaka un pamato kombinatorisko objektu īpašības un skaitu, aprēķina varbūtību.

Trešajā daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- saista un lieto dažādu matemātikas apakšnozaru zināšanas jaunā situācijā;
- pēta un raksturo sakarības starp lielumiem, formulē un pierāda vispārinājumus;
- iegūst, pārveido un izmanto doto informāciju, saista to ar savām zināšanām;
- veido, atrisina un izvērtē situācijas matemātisko modeli jaunā situācijā.

1.tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Zināšanas un pamatprasmes	25	25	39	50
2. Zināšanu lietojums standartsituācijās	6	30	46	120
3. Zināšanu lietojums nestandarta situācijās	2	10	15	
Kopā	33	65	100	170

2.tabula. Matemātikas mācību satura īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs	Zināšanas un pamatprasmes, %	Zināšanu lietojums standart-situācijās, %	Zināšanu lietojums nestandarta situācijās, %	Kopā darbā, %
Matemātiskie modeļi	Skaitļi, izteiksmes			10–12
	Vienādojumi, to sistēmas			20–22
	Nevienādības, to sistēmas			12
	Plaknes figūras			8–10
	Telpiski ķermeņi			20–22
	Funkcijas			14–16
	Kombinatorikas elementi, varbūtības			3
Pētnieciskā darbība				4–6
Cilvēka, sabiedrības un vides mijiedarbības matemātiskie aspekti				3
Kopā	39	46	15	100

Eksāmena uzdevumi izstrādāti, ievērojot obligātā mācību satura apguves prasību indikatorus matemātikā (1. pielikums). Izglītojamajiem saistoša ir arī 9.klases matemātikas eksāmena programma.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles (no četrām)	15	15	23
Īso atbilžu	10	10	15
Izvērsto atbilžu	8	40	62

Vērtēšanas kārtība

Pirmās daļas uzdevumos vērtē izglītojamo atbildes. Otrajā un trešajā daļā saskaņā ar izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem vērtē uzdevumu risinājumus un atbildes.

Izglītojamie atbildes raksta atbilžu lapās. Ieraksti atbilžu lapās jāveic katra uzdevuma atbildei paredzētajā vietā. Pēc eksāmena atbilžu lapas nosūta uz VISC, kur tās skenē un sagatavo vērtēšanai tiešsaistē.

Vērtēts tiek tikai atbilžu lapās rakstītais.

Ieraksti 1.daļas, 2. un 3.daļas darba lapās netiek vērtēti.

Izglītojamā iegūto punktu summu katrā daļā un iegūto punktu summu visā darbā izsaka procentuālajā novērtējumā.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Visi ieraksti 1. daļas atbilžu lapā, 2. un 3. daļas atbilžu lapās veicami tikai ar tumši zilu vai melnu pildspalvu. Veidojot vai papildinot zīmējumu vai funkcijas grafiku, 2. un 3. daļas atbilžu lapās zīmuli nedrīkst lietot.

Kopā ar eksāmena darbu izglītojamie saņem matemātikas formulu sarakstu (2. pielikums), kuru var izmantot visās eksāmena daļās.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikā.

Pielikumi

1. Obligātā mācību satura apguves prasību indikatori matemātikā
<https://www.visc.gov.lv/lv/media/565/download>
2. Formulu saraksts
<https://www.visc.gov.lv/lv/media/577/download>

ĶĪMIJA

Centralizētā eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus ķīmijā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 „*Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem*” prasībām mācību priekšmetā *Ķīmija (11.pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 12.klases izglītojamie un citi interesenti, kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu ķīmijā.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmena uzdevumi ir latviešu valodā. Darbam ir viens variants. Eksāmens sastāv no trim daļām.

Pirmajā daļā iekļauti zināšanu un pamatprasmju pārbaudes uzdevumi.

Otrajā daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- skaidro ķīmiskos procesus un to norises likumsakarības, lietojot ķīmijas terminus, vielu formulas un nomenklatūru;
- pārveido tekstā doto informāciju par reakcijas molekulāro vienādojumu;
- sastāda oksidēšanās reducēšanās procesa elektronu bilances vienādojumu;
- uzraksta saīsināto jonu vienādojumu aprakstītajai ķīmiskajai pārvērtībai;
- sastāda kodolreakcijas vienādojumu pēc kodolreakcijas apraksta tekstā;
- sastāda izomēru struktūrformulas;
- analizē informāciju par reakcijas līdzsvaru un prognozē līdzsvara nobīdi;
- veic aprēķinus par šķīdumiem;
- veic aprēķinus pēc ķīmiskās reakcijas vienādojuma;
- sastāda un izmanto vielas sadegšanas termokīmisko vienādojumu;
- plāno eksperimenta gaitu.

Trešajā daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- skaidro ķīmiskos procesus nestandarta situācijās;
- plāno problēmas risinājumu un risina problēmas, t.sk. izmantojot kvantitatīvus datus;
- plāno eksperimentu, izskaidro rezultātus un secina.

Eksāmena daudzu uzdevumu kontekstu veido situācijas, kas nozīmīgas cilvēku ikdienas dzīvē un zinātnes attīstībā.

Izglītojamie atbildes raksta uz atbilžu lapām, kuras izglītojamie saņem kopā ar ķīmijas eksāmena uzdevumu burtnīcu. Katrai eksāmena daļai ir cita atbilžu lapa. Pēc eksāmena atbilžu lapas tiks nosūtītas uz VISC, kur tās tiks skenētas un sagatavotas vērtēšanai tiešsaistē. Tāpēc ieraksti (arī zīmējumi, shēmas un grafiki) atbilžu lapās jāveic ar melnu vai tumši zilu pildspalvu katra uzdevuma atbildei paredzētajā vietā.

Izglītojamajiem tiek ieteikts ierakstīt risinājumu atbilžu lapā tam paredzētajā vietā uzreiz pēc katra uzdevuma atrisināšanas. Ja nepieciešams, atbilžu uzmetumus var rakstīt uzdevumu burtnīcā brīvajās vietās. Uzdevumu burtnīca paliks skolā un tiks uzglabāta līdz sertifikātu izsniegšanai.

1.tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Zināšanas un pamatprasmes	24	30	40	45
2. Zināšanu lietojums standartsituācijās	10	30	40	60
3. Zināšanu lietojums nestandarta situācijās	3	15	20	75
Kopā	37	75	100	180

Eksāmena darbā ietverts ķīmijas standarta 10.–12. klasei obligātais saturs.

2.tabula. Ķīmijas satura īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs	Zināšanas un pamatprasmes, %	Zināšanu lietojums standartsituācijās, %	Zināšanu lietojums nestandarta situācijās, %	Kopā darbā, %
Vispārīgā ķīmija				30–34
Neorganiskā ķīmija				20–24
Organiskā ķīmija				20–24
Cilvēka, sabiedrības un vides mijiedarbības ķīmiskie aspekti				6–10
Aprēķini				20–24
Kopā	20–25	50–55	20–25	100

Uzdevumu veidi

Pirmajā daļā ir atbilžu izvēles uzdevumi. Otrajā daļā ir īso atbilžu uzdevumi. Trešajā daļā ir izvērsto atbilžu uzdevumi. Uzdevumi izstrādāti, ievērojot Obligātā mācību satura apguves prasību indikatorus ķīmijā (skat. 1. pielikumu).

Aiz katra otrās un trešās daļas uzdevuma ir norādīts maksimālais iegūstamo punktu skaits par šo uzdevumu.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles (viena no četrām)	15	15	20
Atbilžu izvēles (viena vai divas no piecām)	9	15	20
Īso atbilžu	10	30	40
Izvērsto atbilžu	3	15	20

Vērtēšanas kārtība

Vērtēts tiks tikai atbilžu lapās rakstītais. Ieraksti uzdevumu burtnīcā netiks vērtēti.

Pirmajā daļā vērtē izvēlētas atbildes. Katra pareiza atbilde – viens punkts.

Otrajā un trešajā daļā tiks vērtēti uzdevumu risinājumi, skaidrojumi un atbildes. Otrās un trešās daļas atbilžu lapās jāraksta uzdevumu risinājums, ietverot tajā paskaidrojošus zīmējumus, grafikus, ķīmijas terminus un nomenklatūru, likumsakarības, ķīmisko reakciju vienādojumus un skaitliskos risinājumus, kur tas ir nepieciešams.

Izglītojamā iegūto punktu summu katrā daļā un iegūto punktu summu visā darbā izsaka procentuālajā novērtējumā.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darbā nepieciešams kalkulators un lineāls. Eksāmena darbā iekļauto ķīmisko elementu periodisko tabulu (skat. 2. pielikumu) izglītojamie drīkst izmantot visās eksāmena daļās.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikā.

Pielikumi

1.pielikums. Obligātā mācību satura apguves prasību indikatori ķīmijā.

<https://www.visc.gov.lv/lv/parbaudes-darbu-parauqi>

2.pielikums. Ķīmisko elementu periodiskā tabula.

<https://www.visc.gov.lv/lv/parbaudes-darbu-parauqi>

BIOLOĢIJA

Centralizētā eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus bioloģijā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 „*Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem*” prasībām mācību priekšmetā *Bioloģija (12.pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 12.klases izglītojamie un citi interesenti, kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu bioloģijā.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmena uzdevumi ir latviešu valodā. Darbam ir viens variants. Eksāmens sastāv no trim daļām.

Pirmajā daļā ir iekļauti zināšanu un pamatprasmju pārbaudes uzdevumi.

Otrajā daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie:

- saskata organismu pazīmes, lieto vai veido noteicēju;
- dotajā informācijā nosaka starpsugu attiecības;
- dotajā eksperimenta aprakstā saskata veiktā eksperimenta mērķi un tā nozīmi mikrobioloģijas attīstībā;
- veido šūnu bioloģisko zīmējumu;
- izskaidro pētījumu rezultātus par ūdenstilpes piesārņojumu;
- dotajā informācijā saskata enzīmu darbības pamatprincipus;
- analizē informāciju par olbaltumvielu uzbūvi;
- izmantojot doto informāciju, raksturo organisma iekšējās vides saistību;
- izskaidro pētījumu rezultātus par smēķēšanas ietekmi uz organisma dzīvības procesiem;
- salīdzina dažādas tehnoloģijas paternitātes noteikšanai.

Trešajā daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie:

- skaidro situācijas vai problēmas, kas nozīmīgas cilvēku ikdienas dzīvē un zinātnes attīstībā;
- skaidro pētījuma rezultātus un izdara secinājumus;
- risina nestandarta problēmas;
- atlasa nepieciešamo informāciju, analizē, saintegrē, pievieno savu izpratni, lai rastu atbildi.

Eksāmena daudzu uzdevumu kontekstu veido situācijas, kas nozīmīgas cilvēku ikdienas dzīvē un zinātnes attīstībā.

Izglītojamie atbildes raksta uz atbilžu lapām, kuras izglītojamie saņem kopā ar bioloģijas eksāmena uzdevumu burtnīcu. Katrai eksāmena daļai ir cita atbilžu lapa. Pēc eksāmena atbilžu lapas tiks nosūtītas uz VISC, kur tās tiks skenētas un sagatavotas vērtēšanai tiešsaistē. Tāpēc ieraksti (arī zīmējumi, shēmas un grafiki) atbilžu lapās jāveic ar melnu vai tumši zilu pildspalvu katra uzdevuma atbildei paredzētajā vietā.

Izglītojamajiem tiek ieteikts ierakstīt risinājumu atbilžu lapā tam paredzētajā vietā uzreiz pēc katra uzdevuma atrisināšanas. Ja nepieciešams, atbilžu uzmetumus var rakstīt uzdevumu burtnīcā brīvajās vietās. Uzdevumu burtnīca paliks skolā un tiks uzglabāta līdz sertifikātu izsniegšanai.

1.tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Zināšanas un pamatprasmes	24	30	40	45
2. Zināšanu lietojums standartsituācijās	10	30	40	60
3. Zināšanu lietojums nestandarta situācijās	3	15	20	75
Kopā	37	75	100	180

Eksāmena darbā ietverts bioloģijas standarta 10.–12. klasei obligātais saturs.

2.tabula. Bioloģijas satura īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs	Zināšanas un pamatprasmes, %	Zināšanu lietojums standartsituācijās, %	Zināšanu lietojums nestandarta situācijās, %	Kopā darbā, %
Organismu daudzveidība un evolūcija				10–14
Ekoloģija				18–22
Šūna un audi				17–21
Iedzimtība un mainība				5–9
Organismu uzbūve un dzīvības procesi				34–38
Biotehnoloģijas un tehnoloģijas				7–11
Kopā	20–25	50–55	20–25	100

Uzdevumu veidi

Pirmajā daļā ir atbilžu izvēles uzdevumi. Otrajā daļā ir īso atbilžu uzdevumi. Trešajā daļā ir izvērsto atbilžu uzdevumi. Uzdevumi izstrādāti, ievērojot Obligātā mācību satura apguves prasību indikatorus bioloģijā (skat. pielikumu).

Aiz katra otrās un trešās daļas uzdevuma ir norādīts maksimālais iegūstamo punktu skaits par šo uzdevumu.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles (viena no četrām)	15	15	20
Atbilžu izvēles (viena vai divas no piecām)	9	15	20
Īso atbilžu	10	30	40
Izvērsto atbilžu	3	15	20

Vērtēšanas kārtība

Vērtēts tiks tikai atbilžu lapās rakstītais. Ieraksti uzdevumu burtnīcā netiks vērtēti.

Pirmajā daļā vērtē izvēlētajās atbildēs. Katra pareiza atbilde – viens punkts.

Otrajā un trešajā daļā tiks vērtēti uzdevumu risinājumi, skaidrojumi un atbildes. Otrās un trešās daļas atbilžu lapās jāraksta uzdevumu risinājums, ietverot tajā paskaidrojošus zīmējumus, grafikus, bioloģijas terminus, likumsakarības un skaitliskos risinājumus, kur tas ir nepieciešams.

Izglītojamā iegūto punktu summu katrā daļā un iegūto punktu summu visā darbā izsaka procentuālajā novērtējumā.

Palīglīdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darba visas daļas veicamas ar pildspalvu.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikā.

Pielikums. Obligātā mācību satura apguves prasību indikatori bioloģijā.

<https://www.visc.gov.lv/lv/parbaudes-darbu-parauqi>

FIZIKA

Centralizētā eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus fizikā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 „*Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem*” prasībām mācību priekšmetā *Fizika (10.pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 12.klases izglītojamie un citi interesenti, kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu fizikā.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmena uzdevumi ir latviešu valodā. Darbam ir viens variants. Eksāmens sastāv no trim daļām.

Pirmajā daļā iekļauti zināšanu un pamatprasmju pārbaudes uzdevumi.

Otrajā daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- skaidro novērojumu vai eksperimentu;
- sameklē formulu lapā nepieciešamās likumsakarības un veic aprēķinu vispārīgā veidā (bez skaitļiem);
- plāno datu iegūvi astronomijā;
- plāno ierīču lietošanu fizikālo lielumu noteikšanai;
- nosaka neatkarīgo un atkarīgo fizikālo lielumu un reģistrē datus tabulā;
- skaidro fizikālos procesus un analizē cēloņsakarības;
- veic aprēķinu elektrodinamikā ar skaitļiem normālformā;
- pārveido datus no viena attēlojuma citā, t.sk. uzraksta taisnes vienādojumu;
- lieto fizikas jēdzienus, simbolus un mērvienības;
- lieto vizuālo un grafisko informāciju fizikālo procesu un likumsakarību attēlošanā;
- analizē un interpretē datus un izdara secinājumus.

Trešajā daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- skaidro *melnās kastes* eksperimentu, lieto vizuālo un grafisko informāciju;
- plāno problēmas risinājumu un risina problēmas, t.sk. izmantojot kvantitatīvus datus;
- veido detalizētu eksperimenta aprakstu siltumfizikā;
- izskaidro rezultātus un izdara secinājumus.

Eksāmena daudzu uzdevumu kontekstu veido situācijas, kas nozīmīgas cilvēku ikdienas dzīvē un zinātnes attīstībā.

Izglītojamie atbildes raksta uz atbilžu lapām, kuras izglītojamie saņem kopā ar fizikas eksāmena uzdevumu burtnīcu. Katrai eksāmena daļai ir cita atbilžu lapa. Pēc eksāmena atbilžu lapas tiks nosūtītas uz VISC, kur tās tiks skenētas un sagatavotas vērtēšanai tiešsaistē. Tāpēc ieraksti (arī zīmējumi, shēmas un grafiki) atbilžu lapās jāveic ar melnu vai tumši zilu pildspalvu katra uzdevuma atbildei paredzētajā vietā.

Izglītojamajiem tiek ieteikts ierakstīt risinājumu atbilžu lapā tam paredzētajā vietā uzreiz pēc katra uzdevuma atrisināšanas. Ja nepieciešams, atbilžu uzmetumus var rakstīt uzdevumu burtnīcā brīvajās vietās. Uzdevumu burtnīca paliks skolā un tiks uzglabāta līdz sertifikātu izsniegšanai.

1.tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Zināšanas un pamatprasmes	24	30	40	45
2. Zināšanu lietojums standartsituācijās	10	30	40	60
3. Zināšanu lietojums nestandarta situācijās	3	15	20	75
Kopā	37	75	100	180

Eksāmena darbā ietverts fizikas standarta 10.–12. klasei obligātais saturs.

2.tabula. Fizikas satura īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs	Zināšanas un pamatprasmes, %	Zināšanu lietojums standartsituācijās, %	Zināšanu lietojums nestandarta situācijās, %	Kopā darbā, %
Mehānika				26–30
Molekulārfizika				20–24
Elektromagnētisms				26–30
Optika				10–14
Atomfizika, kodolfizika, elementārdaļiņu fizika				2–6
Astronomija				5–9
Kopā	25–30	55–60	15–20	100

Uzdevumu veidi

Pirmajā daļā ir atbilžu izvēles uzdevumi. Otrajā daļā ir īso atbilžu uzdevumi. Trešajā daļā ir izvērsto atbilžu uzdevumi. Uzdevumi izstrādāti, ievērojot *Obligātā mācību satura apguves prasību indikatorus fizikā* (skat. 1. pielikumu).

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles (viena no četrām)	15	15	20
Atbilžu izvēles (viena vai divas no piecām)	9	15	20
Īso atbilžu	10	30	40
Izvērsto atbilžu	3	15	20

Vērtēšanas kārtība

Vērtēts tiks tikai atbilžu lapās rakstītais. Ieraksti uzdevumu burtnīcā netiks vērtēti.

Pirmajā daļā vērtē izvēlētas atbildes. Katra pareiza atbilde – viens punkts.

Otrajā un trešajā daļā tiks vērtēti uzdevumu risinājumi, skaidrojumi un atbildes. Otrās un trešās daļas atbilžu lapās jāraksta uzdevumu risinājums, ietverot tajā paskaidrojošus zīmējumus, grafikus, likumsakarības, formulas, matemātiskos pārveidojumus, skaidrojumus, fizikālo lielumu mērvienības un skaitliskos risinājumus, kur tas ir nepieciešams.

Izglītojamā iegūto punktu summu katrā daļā un iegūto punktu summu visā darbā izsaka procentuālajā novērtējumā.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darbā nepieciešams kalkulators ar trigonometriskajām funkcijām un lineāls. Eksāmena darbā iekļauto fizikas formulu sarakstu (skat. 2. pielikumu) izglītojamie drīkst izmantot visās eksāmena daļās.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikā.

Pielikumi

1.pielikums. Obligātā mācību satura apguves prasību indikatori fizikā.

<https://www.visc.gov.lv/lv/parbaudes-darbu-parauqi>

2.pielikums. Fizikas formulas.

<https://www.visc.gov.lv/lv/parbaudes-darbu-parauqi>

LATVIJAS UN PASAULES VĒSTURE

Centralizētā eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus vēsturē atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmetā *Latvijas un pasaules vēsture (14.pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 12.klases izglītojamie un citi interesenti, kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu Latvijas un pasaules vēsturē.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmena uzdevumi ir latviešu valodā. Darbam ir viens variants. Eksāmens sastāv no trim daļām.

Pirmajā daļā izglītojamie veic uzdevumus, kuros pārbauda zināšanas par

- vēstures jēdzieniem,
- ievērojamu personību devumu vēsturē,
- vēstures procesu un notikumu hronoloģiju,
- vēstures procesu notikumu cēloņsakarībām.

Otrajā daļā izglītojamie veic uzdevumus ar dažādiem informācijas avotiem:

- nosaka par kādu tēmu ir informācijas avoti;
- analizē avotu, atrodot līdzīgo un atšķirīgo;
- skaidro atšķirību cēloņus;
- izprot avotu tapšanas vēsturisko kontekstu;
- analizē avotā atrastās informācijas ticamību;
- saskata un analizē vēsturiskās paralēles un pamato vēstures notikumu/procesu aktualitāti mūsdienās.

Trešajā daļā izglītojamie veic radošu uzdevumu, kurā parāda izpratni par kāda no dotajiem viduslaiku, jauno laiku, jaunāko laiku vai mūsdienu Latvijas vai pasaules vēstures notikuma/procesa cēloņsakarībām, nozīmību savā laikā un ietekmi mūsdienās. Uzraksta viedokli un to argumentēti pierāda, izmantojot vēstures faktus, jēdzienus, likumsakarības.

1.tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Zināšanas un pamatprasmis	4	33	31	30
2. Vēstures avotu analīze	8	49	46	80
3. Argumentēts pārsprindums	1	24	23	60
Kopā	13	106	100	170

Pārbaudes darbā ietverts Latvijas un pasaules vēstures standarta 10.–12. klasei obligātais saturs.

2.tabula. Tēmu īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs	Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
	legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Zināšanas un izpratne par pasaules, Eiropas, Latvijas vēstures notikumiem, to hronoloģiju, cēloņsakarībām, personībām				24–26
Vēstures jēdzienu zināšanas un prasme tos lietot				18–20
Spēja analizēt, vērtēt un klasificēt informācijas avotus, lietot tos vēstures izziņāšanā, interpretēšanā				15–17
Izpratne par individuālo un kolektīvo atbildību, par indivīda lomas pieaugumu un masu aktivitātēm revolūciju periodos (18.gs.b.–20.gs.s.), par ētiskām un vispārcilvēciskām vērtībām ekstrēmās vēstures situācijās				21– 23
Prasme izteikt un pamatot savu viedokli par kādu no piedāvātajiem vēstures jautājumiem				16–18
Spēja būt demokrātiskam un tolerantam				1–2
Kopā	31–33	44–46	22–24	100

Uzdevumu veidi

Darbā ietverti vienkārši un strukturēti uzdevumi. Uzdevumi pēc satura un formas ir ar atšķirīgām grūtības pakāpēm.

Pirmajā daļā ir testa veida uzdevumi. Otrajā daļā ir strukturēti uzdevumi. Trešā daļa ir strukturēts eseju uzdevums. Izglītojamaiz izvēlas vienu tēmu no četrām piedāvātajām, izpilda prasīto un raksta aptuveni 200 vārdus garu argumentētu pārspriedumu, kurā pamato savu viedokli, strukturē saturu, izmanto tēmai atbilstošus vēstures faktus, lieto vēstures jēdzienus un izdara secinājumus. Visi argumentētie pārspriedumi tiek vērtēti pēc vienādiem kritērijiem.

Aiz katra uzdevuma norādīts maksimālais iegūstamo punktu skaits par šo uzdevumu.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	2	23	22
Savietošanas	2	10	9
Strukturēts	8	49	46
Strukturēts eseju uzdevums	1	24	23

Vērtēšanas kārtība

Izglītojamie atbildes raksta atbilžu lapās, kuras izglītojamie saņem kopā ar katras daļas darba lapām. Ierakstus atbilžu lapās veic katra uzdevuma atbildei paredzētajā vietā. Pēc eksāmena atbilžu lapas nosūta uz VISC, kur tās skenē un sagatavo vērtēšanai tiešsaistē.

Vērtēts tiek tikai atbilžu lapās rakstītais. Ieraksti 1. un 2. daļas darba lapās netiek vērtēti. Izglītojamā iegūto punktu summu katrā daļā un iegūto punktu summu visā darbā izsaka procentuālajā novērtējumā.

Palīglīdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darbs veicams ar tumši zilu vai melnu pildspalvu.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.

INFORMĀTIKA

Eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus informātikā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmetā *Informātika (5. pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic visi izglītojamie, kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu informātikā.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmenam ir 4 daļas. Pirmā daļa ir tests. Pirmās daļas uzdevumu saturs pārbauda izglītojamo teorētiskās zināšanas. Pirmajai daļai ir viens variants. Otrā, trešā un ceturtā daļa – praktiskais darbs. Otrajā, trešajā un ceturtajā daļā iekļauti uzdevumi, ar kuriem pārbauda izglītojamo praktiskās darbības prasmes. Otrajai, trešajai un ceturtajai daļai ir divi varianti.

1.tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars %	Izpildes laiks, min
1. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pamatjēdzieni	36	36	28	45
2. Darbs ar tekstastrādes, prezentāciju un attēlu apstrādes lietotnēm	24	32	24	45
3. Darbs ar datnēm un izklājlapu lietošana	30	32	24	45
4. Datu bāzu un tīmekļa lapu veidošana un izmantošana	24	32	24	45
Kopā	114	132	100	180

Eksāmena darbā ietverti informātikas standarta obligātā satura komponenti: informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pamatjēdzieni, praktiskā un pētnieciskā darbība, datorlietošanas ētiskie un tiesiskie aspekti savai un citu drošībai.

2.tabula. Informātikas mācību satura īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs		Īpatsvars darbā, %
Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pamatjēdzieni		8–10
Praktiskā un pētnieciskā	Datora lietošana un rīkošanās ar datnēm	7–9
	Attēlu apstrāde	2–4
	Teksta apstrāde	11–13
	Izklājlapu lietošana	19–21

	Datu bāzes	19–21
	Prezentācijas materiālu sagatavošana un demonstrēšana	9–11
	Informācijas ieguves un komunikācijas līdzekļu izmantošana	4–6
	Tīmekļa lapušu veidošana	5–7
Datorlietošanas ētiskie un tiesiskie aspekti savai un citu drošībai		6–8
Kopā		100

Uzdevumu veidi

Pirmajā daļā ir atbilžu izvēles uzdevumi. Otrajā, trešajā un ceturtajā daļā ir vairāki savstarpēji nesaistīti uzdevumi, kurus izglītojamais veic, izmantojot datoru.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	36	36	28
Izglītojamo praktiskā darbība	78	96	72

Vērtēšanas kārtība

Katrs uzdevums vai tā daļa saskaņā ar izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem tiek vērtēts ar vienu punktu. Eksāmenā iegūtais kopējais punktu skaits nosaka vērtējumu ballēs. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz ballēm ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darba 1.daļa veicama ar pildspalvu.

Darba 2., 3. un 4.daļa veicami, izmantojot datoru.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.

MAZĀKUMTAUTĪBU (KRIEVU) VALODA UN LITERATŪRA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS

Eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus latviešu valodā atbilstoši 2013.gada 21.maija Ministru kabineta noteikumu Nr.281 „Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem” prasībām mācību priekšmetā *Mazākumtautību valoda un literatūra (mazākumtautību izglītības programmās (3.pielikums))*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 12. klases izglītojamie un citi interesenti, kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu krievu valodā un literatūrā.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmens sastāv no divām daļām:

pirmā daļa — runas darbības kultūra, retorikas pamati, literārā teksta izpratne;
otrajā daļā — tekstveide.

Pirmajā daļā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie

- zina un ievēro literārās valodas normas:
 - pareizi liek uzsvarus vārdā,
 - zina vārda leksisko nozīmi,
 - lieto pareizi vārda formas,
 - veido pareizi sintaktiskās konstrukcijas,
 - prasmīgi lieto valodas līdzekļus: vārdus, frazeoloģismus, pieturzīmes;
- prot pareizi noformulēt argumentus, ko izsaka diskusijas dalībnieki;
- prot noformulēt savus argumentus par doto tematu;
- prot formulēt problēmu un pamatot savu viedokli ar argumentiem un atbilstošiem piemēriem;
- raksta savu viedokli par piedāvāto tēmu;
- veic teksta lingvistisko analīzi leksiskajā un sintaktiskajā līmenī;
- atrod tēlainās izteiksmes līdzekļus tekstā, analizē tos un komentē šo līdzekļu lomu mākslas tēla radīšanā;
- analizējot daļlīteratūras tekstu, atrod vajadzīgo informāciju, lai atklātu varoņa iekšējo pasauli;
- izvēlas, atlasa un izmanto informāciju no dažādiem avotiem sava teksta izveidei.

Otrajā daļā iekļauts uzdevums, kurā izglītojamie

- rada tekstu (300 vārdi) par piedāvāto tēmu, ievērojot teksta uzbūves likumus;
- izvēlas iederīgākos un precīzākos gramatikas, interpunkcijas un tēlainās izteiksmes līdzekļus teksta veidošanai;
- ievēro literārās valodas un pareizrakstības normas.

1.tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Runas darbības kultūra, retorikas pamati, literārā teksta izpratne	25	80	76	120
2. Tekstveide	1	20	24	60
Kopā	26	100	100	180

2.tabula. Tēmu īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs	Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
	legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Publiskās un dialogiskās runas retorika				15–17
Publiskās runas veidi				11–12
Literārās valodas normas				30–31
Valodas funkcionālie stili				6–7
Lasītāja dialogs ar literāru tekstu				1–2
Daiļdarba sižetiskā, kompozicionālā un valodiskā struktūra				11–13
Literāra teksta uztvere un interpretācija				1–2
Daiļdarba tipi un literatūras žanri				4–5
Literārā darba kultūras konteksts				4–5
Stila modeļi nacionālajā literatūrā				1–2
Informācijas avotu izmantošana				5–6
Kopā:	25–27	48–50	23–25	100

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	4	26	26
Īso atbilžu	18	34	34
Savietošanas	2	11	11
Nestrukturēts	2	29	29

Vērtēšanas kārtība

Eksāmena darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Eksāmenā iegūtais kopējais punktu skaits nosaka vērtējumu ballēs. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz ballēm ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Paļīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darbs veicams ar pildspalvu.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.

LITERATŪRA

Eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus latviešu valodā atbilstoši 2013.gada 21.maija Ministru kabineta noteikumu Nr.281 „*Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem*” prasībām mācību priekšmetā *Literatūra (23.pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 12. klases izglītojamie un citi interesenti, kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu literatūrā.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmens sastāv no divām daļām.

1. daļa

- Izglītojamais iepriekš izvēlas vienu no piedāvātajām tēmām, precizē tematu, sagatavo tēzes un eksāmena laikā tās iesniedz komisijai.
Eksāmena 1.daļas tēmas.

- Brīvības motīvs literatūrā.
- Vientulība literatūrā.
- Komiskais literatūrā
- Sieviete literatūrā.
- Personības brīvība literatūrā.
- Jaunietis literatūrā.

- Temata izklāstā izmanto vismaz 3 dažādu autoru literārus darbus (viens var būt ārzemju autora darbs). Atbildes laikā drīkst izmantot paša izveidoto citātu kartotēku.
- Eksāmena laikā izglītojamais izklāsta tematu pēc iesniegtajām tēzēm.

Pirmās daļas izpildes laiks ir līdz 15 minūtēm.

Pirmās daļas īpatsvars ir 50% no eksāmena kopējā punkta skaita.

2. daļa

- Skolotājs izvēlas programmā ietvertā autora daiļdarbu vai tā fragmentu.
- Eksāmenā izglītojamais izvelk vienu no tekstiem, kam norādīts gan autors, gan daiļdarba žanrs, gan daiļdarba pirmizdevuma gads.
- Izglītojamais analizē tekstu, izmantojot piedāvātos jautājumus.

Otrās daļas izpildes laiks ir līdz 15 minūtēm.

Otrās daļas īpatsvars ir 50% no eksāmena kopējā punkta skaita.

Uzdevumu veidi

Mutvārdu atbildes uz jautājumiem.

Vērtēšanas kārtība

Eksāmena darbs tiek vērtēts pēc piedāvātajiem kritērijiem. Eksāmenā iegūtais kopējais punktu skaits nosaka vērtējumu ballēs.

Eksāmena vērtējums ballēs

Punkti	1 – 3	4 – 7	8 – 11	12 – 15	16 – 19	20 – 22	23 – 24	25 – 26	27 – 28	29 – 30
Balles	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Drīkst izmantot citātu kartotēku, tēzes 1. daļas atbildei.

Pirmās daļas vērtēšanas kritēriji

Vērtēšanas kritēriji / vērtējums	Augsts	Optimāls	Viduvējs	Neatbilst kritērijiem
1. Tematu izprot, izsaka patstāvīgas domas, oriģinālus spriedumus un vērtējumu	3	2	1	0
2. Tematu izprot, salīdzina izraudzītos literāros darbus un vispārina	3	2	1	0
3. Stāstījumu veido plānveidīgi (ievads, galvenā daļa, nobeigums), akcentē būtisko, korekti izmanto argumentus	3	2	1	0
4. Lieto tematam atbilstošu valodas stilu	3	2	1	0
5. Runā skaidri, izsakās brīvi, pārliecinoši	3	2	1	0

Prozas teksta analīzes vērtēšanas kritēriji

Vērtēšanas kritēriji / vērtējums	Augsts	Optimāls	Viduvējs	Neatbilst kritērijiem
1. Izprasts un precīzi raksturots satura veidojums un risinātās problēmas, argumentēts ar teksta piemēriem	3	2	1	0
2. Raksturotas galvenās personas, laiks, telpa, daiļdarba kompozīcija, izmantoti teksta piemēri	3	2	1	0
3. Raksturoti mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi un valoda, ar tekstu tiek argumentēta to nozīme	3	2	1	0
4. Atrastas un ar piemēriem no teksta pamatotas īpatnības, kas nosaka daiļdarba piederību konkrētam prozas žanram	3	2	1	0
5. Precīzi lietoti literatūrzinātnes termini, bagāts vārdu krājums, izteiksmīga valoda	3	2	1	0

Dzejas teksta analīzes vērtēšanas kritēriji

Vērtēšanas kritēriji / vērtējums	Augsts	Optimāls	Viduvējs	Neatbilst kritērijiem
1. Izprasta un raksturota teksta noskaņa, saturs	3	2	1	0
2. Izprasta un atklāta liriskā "Es" pozīcija	3	2	1	0
3. Raksturota kompozīcija un mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi, panta formas un ritms, to nozīme dzejoļa tēlu veidojumā	3	2	1	0
4. Izprastas un pamatotas konkrētā teksta kopsakarības ar laikmetu un autora personību	3	2	1	0
5. Precīzi lietoti literatūrzinātnes termini, bagāts vārdu krājums, izteiksmīga valoda	3	2	1	0

Drāmas teksta analīzes vērtēšanas kritēriji

Vērtēšanas kritēriji / vērtējums	Augsts	Optimāls	Viduvējs	Neatbilst kritērijiem
1. Izprasta un raksturota ainas tēma, uzbūve, darbība	3	2	1	0
2. Raksturotas darbojošās personas, to savstarpējās attiecības, laiks un telpa	3	2	1	0
3. Raksturoti dialogi, remarkas, valoda, stils, izmantojot piemērus no teksta	3	2	1	0
4. Izprastas un pamatotas konkrētā teksta kopsakarības ar laikmetu un autora personību	3	2	1	0
5. Precīzi lietoti literatūrzinātnes termini, bagāts vārdu krājums, izteiksmīga valoda	3	2	1	0

ĢEOGRĀFIJA

Eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus ģeogrāfijā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmetā Ģeogrāfija (17.pielikums).

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic vidusskolas izglītojamie un citi interesenti, kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu ģeogrāfijā.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmena uzdevumi ir latviešu valodā. Darbam ir viens variants. Eksāmens sastāv no trim daļām.

Pirmajā daļā izglītojamie veic zināšanu pārbaudes uzdevumus.

Otrajā daļā izglītojamie veic uzdevumus, kuros

- apliecina savas prasmes ģeogrāfijas zināšanas izmantot dažādās situācijās, analizējot kartogrāfisko materiālu;
- risina problēmu uzdevumus;
- analizē informācijas avotus, dažāda satura diagrammas, kartoshēmas, tabulas;
- veic aprēķinus;
- veido dotās valsts, reģiona ģeogrāfisku raksturojumu.

Trešajā daļā izglītojamie veic praktisku un radošu uzdevumu, kurā tiek pārbaudītas izglītojamo prasmes izvirzītās ģeogrāfijas problēmas risināšanā.

1.tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks.

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1.	5	32	30	30
2.	3	51	48	80
3.	2	24	22	60
Kopā	10	107	100	170

Pārbaudes darbā ietverts ģeogrāfijas standarta 10.–12. klasei obligātais saturs.

2.tabula. Tēmu īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs	Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
	legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Zināšanas un prasme izmantot ģeogrāfiskos terminus un jēdzienus				15–17
Zināšanas un izpratne par starptautiskās tirdzniecības ģeogrāfiju un preču plūsmām				6–8
Zināšanas un izpratne par demogrāfiskajiem procesiem				20–22
Zināšanas un izpratne par dabas procesiem, cilvēka darbības ietekmi ekosistēmās				22–24

Mācību priekšmeta saturs	Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
	legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Prasme izmantot kartogrāfiskās, grafiskās darbības ģeogrāfisko procesu analīzē, izmantot matemātiskās prasmes ģeogrāfiska satura uzdevumos				20–22
Prasme izteikt un pamatot savu viedokli par dažādiem pasaules, Eiropas un Latvijas ģeogrāfijas jautājumiem				11–13
Kopā	31	47	22	100

Uzdevumu veidi

Darbā ietverti vienkārši un strukturēti uzdevumi. Uzdevumi pēc satura un formas ir ar atšķirīgām grūtības pakāpēm.

Pirmajā daļā galvenokārt ir testa veida uzdevumi. Otrajā daļā ir strukturēti uzdevumi. Trešajā daļā ir strukturēts uzdevums (esejuzdevums) par doto tēmu. Izmantojot "Pasaules ģeogrāfijas atlanta" kartes, izglītojamais izpilda prasīto par doto tēmu un raksta aptuveni 200 vārdus garu argumentētu pārspriedumu, kurā pamato savu viedokli, lieto ģeogrāfiskos nosaukumus, jēdzienus un izdara secinājumus. Visi argumentētie pārspriedumi tiek vērtēti pēc vienādiem kritērijiem. Aiz katra uzdevuma norādīts maksimālais iegūstamo punktu skaits par šo uzdevumu.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Savietošanas	1	6	6
Īso atbilžu	2	9	8
Atbilžu izvēles	1	7	7
Strukturēts	5	73	68
Nestrukturēts esejuzdevums	1	12	11

Vērtēšanas kārtība

Eksāmena darbs tiek vērtēts saskaņā ar centra izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Eksāmenā iegūtais kopējais punktu skaits nosaka vērtējumu ballēs. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz ballēm ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darbs veicams ar pildspalvu. Zīmuli drīkst lietot tikai zīmējumos. Drīkst izmantot lineālu, dzēšgumiju, kalkulatoru, transportieri. Visa darba izpildes laikā drīkst izmantot „Pasaules ģeogrāfijas atlantu”.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.

EKONOMIKA

Eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus ekonomikā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmetā *Ekonomika (15.pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 12.klases izglītojamie un citi interesenti, kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu ekonomikā.

Eksāmena darba uzbūve

Eksāmena uzdevumi ir latviešu valodā. Darbam ir viens variants. Eksāmena darbs sastāv no trim daļām.

Pirmā daļā izglītojamie veic uzdevumus, kuros pārbauda zināšanas par

- ekonomikas jēdzieniem un likumsakarībām;
- tirgus pieprasījumu, piedāvājumu un tirgus līdzsvaru;
- ražošanas izmaksām;
- tirgus struktūru un konkurenci;
- darba tirgu;
- valsts lomu ekonomikā;
- starptautisko tirdzniecību;
- fiskālo un monetāro politiku;
- nodokļu veidiem.

Otrajā daļā izglītojamie ekonomikas zināšanas izmanto dažādās praktiskās situācijās: veic aprēķinus, konstruē grafikus, analizē diagrammas, skaidro ekonomikas likumsakarības, izdara secinājumus.

Trešajā daļā izglītojamie veic radošu uzdevumu par doto ekonomikas problēmjautājumu.

1.tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1.	3	33	32	30
2.	4	45	44	80
3.	1	24	24	60
Kopā	8	102	100	170

Pārbaudes darbā ietverts ekonomikas standarta 10.–12. klasei obligātais saturs.

2.tabula. Tēmu īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs	Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
	Iegaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvās darbības līmenis, %	
Zināšanas par svarīgākajiem ekonomikas terminiem (jēdzieniem) un priekšstats par ekonomikas procesu likumsakarībām				29–31
Prasme aprēķināt dažādus lielumus un ekonomikas rādītājus un izvērtēt iegūtos rezultātus				33–35
Prasme attēlot dažādas situācijas grafiski				6–9
Prasme analizēt datus, kas doti tabulās, grafikos un citos informācijas avotos, un izdarīt secinājumus				3–5
Prasme analizēt reālas situācijas, atrast cēloņus un sekas, izdarīt secinājumus, balstoties uz faktiem un likumsakarībām, pieņemt ekonomiski pamatotus lēmumus				22–24
Kopā	33–35	39–41	25–27	100

Uzdevumu veidi

Darbā ietverti vienkārši un strukturēti uzdevumi. Uzdevumi pēc satura un formas ir ar atšķirīgām grūtības pakāpēm. Pirmajā daļā galvenokārt ir testa veida uzdevumi. Otrajā daļā ir strukturēti uzdevumi. Trešā daļa ir nestrukturēts eseju uzdevums. Izglītojama raksta aptuveni

200 vārdus garu argumentētu pārspriedumu, kurā pamato savu viedokli, lieto ekonomikas jēdzienus, analizē ekonomisko parādību likumsakarības un izdara secinājumus.

Aiz katra uzdevuma norādīts maksimālais iegūstamo punktu skaits par šo uzdevumu.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	1	10	10
Īso atbilžu	1	9	9
Strukturēts	5	59	58
Nestrukturēts eseju uzdevums	1	24	23

Vērtēšanas kārtība

Eksāmena darbs tiek vērtēts saskaņā ar centra izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Eksāmenā iegūtais kopējais punktu skaits nosaka vērtējumu ballēs. Vērtēšanas skala pārejai no punktiem uz ballēm ir iekļauta Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS).

Palīglīdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darbs veicams ar pildspalvu. Zīmuli drīkst lietot tikai zīmējumos. Drīkst izmantot lineālu, kalkulatoru, dzēšgumiju.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.

PAMATIZGLĪTĪBA

DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS AR KOMBINĒTU MĀCĪBU SATURU

3. KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmetu standartos *Latviešu valoda 1.–9.klasei (2.pielikums)*, *Mazākumtautību valoda 1.–9.klasei (4.pielikums)*, *Matemātika 1.–9.klasei (6.pielikums)* novērtēt izglītojamo latviešu/mazākumtautību valodas vispārējās klausīšanās, lasīšanas, valodas lietojuma, rakstīšanas un runāšanas prasmes; matemātikā – skaitļošanas, mērvienību lietošanas, teksta uzdevumu risināšanas, kombinatorikas prasmes ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošo darbu veic 3. klases izglītojamie.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Diagnosticējošā darba rakstu daļas norisei paredzētas divas dienas.

1. diena – mācību valoda (latviešu, krievu, poļu).

Pārbaudes darbs sastāv no 5 daļām – klausīšanās, lasīšanas, valodas lietojuma rakstīšanas un mutvārdu daļas.

Izglītojamie lasīšanas daļā

- lasa ar izpratni daiļliteratūras un / vai informatīvu tekstu;
- caurlūko tekstus, lai atrastu nepieciešamo informāciju, kuru izmantot tālākajā darbībā;
- saskata literārajā tekstā aprakstītos notikumus, atrodot tekstā konkrētu informāciju, uztver tekstā izteikto domu;
- lasot tekstu, nosaka darbojošās personas, raksturo galvenos tēlus, viņu izskatu, rakstura īpašības, rīcību un attieksmi pret citiem;
- lasot tekstu, vērtē informāciju, izsaka savu viedokli, izmantojot pamatojuma vārdus *jo, tāpēc ka*;

klausīšanās daļā

- bez grūtībām uztver skolotāja lasītu tekstu;
- klausās un izprot dzirdētā teksta saturu, saklausa tekstā konkrētu informāciju, prot to izmantot tālākajā darbībā;

rakstīšanas daļā

- raksta stāstījumu, ievērojot ievadu, galveno daļu, nobeigumu;
- pirms teksta veidošanas izplāno tā saturu, strukturē domas;
- spēj izvēlēties, ja nepieciešams, virsrakstu atbilstoši teksta saturam;
- rakstot ievēro pareizrakstības likumus;
- lieto lielos burtus teikuma sākumā un atbilstošas teikuma beigu pieturzīmes;
- sava teksta veidošanā izmanto piemērotus valodas līdzekļus;
- ievēro rakstītāja kultūru;

valodas lietojuma daļā

- zina teikuma uzbūvi;

- spēj teikumā sakārtot vārdus loģiskā secībā;
- zina, ka vārdi teikumā atbild uz dažādiem jautājumiem;
- veido un raksta teikumus ar apgūtajām konstrukcijām, atbilstoši pareizrakstības normām;

mutvārdu daļā

- mācās skaidri, saprotami uzstāties klases auditorijā ar stāstījumu par savu grāmatu pēc iepriekš izveidota plāna;
- pārrunā klasē, kā klasesbiedri uzstājušies, kā tas iespaidojis interesi par konkrēto grāmatu;
- mācās atstāstīt, mainot darbības vārdu laiku un personu.
- prot nosaukt grāmatas autoru, nosaukumu, formulē teksta galveno domu, nosauc darbojošās personas, raksturo personāžu izskatu un rakstura īpašības, raksturo literāros tēlus rīcībā un attieksmē pret citiem, izstāsta nozīmīgākos notikumus, izsaka savu viedokli un attieksmi.

1.tabula. Mācību valodas diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
Klausīšanās	2	11	23	40
Lasīšana	1	11	23	
Valodas lietojums	1	3	6	
Rakstīšana	1	10	21	
Mutvārdi*	1	12	27	3–4 min
Kopā	6	47	100	

2.tabula. Mācību valodas tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Saziņa				21–24
	Lasīšana				14–21
	Rakstīšana				15–20
	Runāšana				18–20
Valodas kompetence	Valoda				8–10
	Teksts				9–12
	Teikums				8–10
	Vārds				4–6
Sociokultūras kompetence					5**
Kopā:		22–26	45–50	26–30	100

** Sociokultūras kompetence ir integrēta valodas komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

*Saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 26.maija noteikumu Nr.319 "Noteikumi par valsts pārbaudes darbu norises laiku 2020./2021.mācību gadā" 2.1. un 2.2. apakšpunktu mutvārdu daļa latviešu valodā latviešu mācībvalodas izglītības programmās un mazākumtautību valodā mazākumtautību izglītības programmās – no 2021.gada 4.janvāra*** līdz 17. februārim, rakstu daļa – 18.februārī. Latviešu valodas un mazākumtautību valodas skolotājs mutvārdu daļas norisi var organizēt mācību valodas stundu laikā vai arī projektu nedēļas laikā. Saskaņojot ar izglītības iestādes administrāciju, to var veikt arī citā laikā no 4. janvāra līdz 17. februārim.

***Nemot vērā ārkārtas situāciju un skolēnu brīvalaika pagarināšanu, mutvārdu daļu izglītojamie var veikt, uzsākot mācības 2.semestrī.

Gatavojoties mutvārdu daļas atbildei, izglītojamie izvēlas kādu no savām mīļākajām grāmatām un sagatavo aptuveni 3–4 minūšu garu stāstījumu par šo grāmatu. Stāstījumu veido, ievērojot piedāvāto plānu.

Mana mīļākā grāmata

1. Grāmatas nosaukums, autors, ilustrators.
2. Par ko ir šī grāmata (par ceļojumiem, par draudzību, par dzīvniekiem, par piedzīvojumiem utt.)
3. Galvenie varoņi / tēli un to raksturojums (kas viņi ir, kā viņus sauc, kādas īpašības viņiem piemīt, kas par to liecina, kāpēc tev viņi patika?).
4. Kāpēc ieteiktu grāmatu izlasīt saviem vienaudžiem?

Izglītojamais drīkst izmantot savu grāmatu kā ilustratīvo materiālu.

3.tabula. Runāšanas prasmes vērtēšanas kritēriji

Par uzdevuma izpildi izglītojamais var saņemt 12 punktus.

Punkti	Saturs	Vārdu krājums	Pašizteiksme	Pareizrūna
3	Runas saturs pilnībā atbilst tematam. Pārdomāts, plānveidīgs, argumentēts stāstījums. Ir izteikta personiskā attieksme.	Bagāts vārdu krājums. Precīzi izvēlēti un lietoti vārdi, tēlaina valoda.	Pārliecinošs stāstījums, dabiska, nesamākslota un viegli uztverama runa. Precīza izruna un teikuma intonācija.	Lieto dažādas gramatiskās konstrukcijas. Pareizi saskaņo vārdu formas. Pareizi izrunā skaņas vārdos.
2	Runas saturs atbilst tematam. Plānveidīgs, maz argumentēts stāstījums. Jūtama personiskā attieksme.	Pietiekams vārdu krājums. Ir atsevišķas stila kļūdas.	Nepietiekami pārliecinošs stāstījums. Dabiska, samērā viegli uztverama runa. Pareiza izruna un teikuma intonācija.	Lieto dažādas gramatiskās konstrukcijas. Ir kļūdas vārdu formu saskaņošanā. Pareizi izrunā skaņas vārdos.
1	Runas saturs daļēji atbilst tematam, nav plānveidīgs, trūkst argumentācijas. Trūkst personiskās attieksmes.	Nepietiekams vārdu krājums, nabadzīga valoda. Ir stila kļūdas.	Nepārliecinoša, grūti uztverama runa. Ir pareizrūnas un teikuma intonācijas kļūdas.	Lieto vienveidīgas gramatiskās konstrukcijas. Daļēji saskaņo vārdu formas. Ir kļūdas skaņu skaidrā izrunā.

Punkti	Saturs	Vārdu krājums	Pašizteiksme	Pareizrūna
0	Runas saturs neatbilst tematam.	Mazs vārdu krājums. Daudz stila kļūdu.	Nepārliecinoša, gandrīz neuztverama runa. Neloģiskas pauzes, ir pareizrūnas kļūdas.	Lieto vienvērtīgas gramatiskās konstrukcijas. Nesaskaņo vārdu formas, ir kļūdas skaņu izrunā vārdos.

Mācību valodas skolotājs novērtē izglītojamo atbildes, izmantojot dotos vērtēšanas kritērijus.

2. diena – matemātika.

Izglītības iestāde var izvēlēties diagnosticējošā darba norises veidu matemātikā: tiešsaistē vai papīra formātā.

4.tabula. Matemātikas tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Matemātiskā instrumentārā izveide	Skaitļi un darbības ar tiem				30–33
Matemātikas lietojums dabas un sabiedrības procesu analīzē	Lielumi un to mērīšana, sakarības starp tiem				30–33
	Informācijas apstrādes, statistikas un varbūtību teorijas elementi				11–13
Matemātisko modeļu veidošana un pētīšana ar matemātikai raksturīgām metodēm	Matemātiskā valoda				5–7
	Matemātisko modeļu veidošana un analizēšana				21–26
Kopā:		17–19	62–64	17–19	100

Uzdevumu veidi

5.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars mācību valodā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Vērtējuma izvēles	1	8	16
Savietošanas	1	8	16
Vārdu un struktūru saskaņošanas	4	11	22
Strukturēti	1	10	21
Monologs	1	12	25

6.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars matemātikā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	8	8	24
Savietošanas	1	1	3
Strukturēti	17	18	55
Nestrukturēti	2	6	18

Vērtēšanas kārtība

Katra daļa tiek vērtēta atsevišķi.

Mācību valodā un matemātikā diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar centra izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem.

Matemātikā, reģistrējot vērtējumu Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (<http://vpis.lv>), skolotājs ieraksta vērtējumu 4, 3, 2, 1 vai 0 atbilstoši darba vērtēšanas kritērijiem. Vērtējot strukturētos un nestrukturētos uzdevumus, skolotājs ievēro sniegtos atbilžu piemērus.

Ja skolēni darbu matemātikā pilda tiešsaistē, tad skolotājs pēc darba izpildes laika beigām tiešsaistē izvērtē skolēnu atbildes 9. un 28. uzdevumā un pārbauda skolēnu atbildes uzdevumos 16., 17., 18., 19., 22., 23., 24., 25., un 27., kuri novērtēti ar 0 punktiem.

Vērtējums tiek izteikts punktos. Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīgīdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar pildspalvu.

Matemātikā drīkst izmantot zīmuli un lineālu (zīmējumos, mērījumos).

Darbu veicot tiešsaistē, nepieciešama tikai pildspalva.

LATVIEŠU VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS

3.KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmeta standartā *Latviešu valoda un literatūra mazākumtautību izglītības programmās 1.–9.klasei (3.pielikums)* novērtēt izglītojamo valsts valodas vispārējās klausīšanās, lasīšanas, valodas lietojuma, rakstīšanas un runāšanas prasmes ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošo darbu veic 3. klases izglītojamie.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Pārbaudes darbs sastāv no 5 daļām – klausīšanās, lasīšanas, valodas lietojuma, rakstīšanas un mutvārdu daļas.

Darbā ietverti uzdevumi, ar kuriem pārbauda izglītojamo zināšanu un prasmju kopumu, kuru apguve nepieciešama sekmīgai izglītības turpināšanai.

Darbā vērtēšanas kritērijos tiks norādīti katra uzdevuma izziņas darbības līmeņi.

Izglītojamie lasīšanas daļā

- lasa un saprot savām zināšanām un pieredzei atbilstīgus tekstus;
- caurskata tekstu, prot atrast tekstā nepieciešamo informāciju konkrēta uzdevuma izpildei, piemēram, papildinot teikumus, atbildot uz jautājumiem par tekstu;

klausīšanās daļā

- uztver un saprot savām vajadzībām un interesēm atbilstīgu, dabiskā tempā runātu nelielu, informatīvu tekstu, pievēršot uzmanību prievārdu, vietas apstākļu vārdu lietojumam;
- dzirdētajā tekstā saklausa konkrētu un detalizētu informāciju, prot to izmantot savām vajadzībām, piemēram, izvērtējot informāciju;

valodas lietojuma un rakstīšanas daļā

- saprot teikuma daļas, prot tās savienot, raksta saturiski un gramatiski pareizu teikumu;
- prot uzrakstīt loģisku stāstījumu, izmantojot jautājumus, pamatojot savu viedokli;
- lieto mācītās gramatiskās konstrukcijas, atbilstošu leksiku, pieļaujot atsevišķas kļūdas;
- lieto lielos burtus teikuma sākumā, teikuma saturam atbilstošu pieturzīmi;

mutvārdu daļā

- saprot uzdotos jautājumus, prot atbildēt pilnos teikumus,
- veido īsu, precīzu, loģisku, attēlā redzamajai situācijai atbilstošu stāstījumu;
- vārdu krājums ļauj brīvi, plūstoši izteikties;
- runājot izmanto dažādas gramatiskās konstrukcijas, cenšas pareizi saskaņot vārdu formas.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks min
Klausīšanās	1	5	11	40
Lasīšana	1	8	18	
Valodas lietojums	1	3	8	
Rakstīšana	1	12	27	
Mutvārdi	2	16	36	3–4 min katram izglītojamam
Kopā	6	44	100	

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		leģaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Klausīšanās un lasīšana				28–30
	Runāšana un sazināšanās				20–25
	Rakstīšana				18–20
Valodas kompetence	Fonoloģija				3–5
	Leksika un semantika				5–8
	Gramatika				19–21
Sociokultūras kompetence					5*
Kopā		25–30	45–55	20–22	100

* Sociokultūras kompetence ir integrēta valodas komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

Uzdevumu veidi

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Savietošanas	1	3	7
Vērtējuma izvēles	1	5	11
Tukšo vietu aizpildīšanas	1	8	18
Strukturēti	1	12	28
Dialogs, monologs	2	16	36

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar centra izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts punktos. Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar pildspalvu.

LATVIEŠU VALODA LATVIEŠU MĀCĪBVALODAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 6. KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 „*Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem*” prasībām mācību priekšmeta standartā *Latviešu valoda 1.–9.klasei (2.pielikums)* novērtēt izglītojamo mācību valodas vispārējās klausīšanās, lasīšanas, rakstīšanas un runāšanas prasmes ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošo darbu veic 6. klases izglītojamie.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Darbam ir divi varianti.

Darbā ietverti uzdevumi, ar kuriem pārbauda izglītojamo zināšanu un prasmju kopumu, kuru apguve nepieciešama sekmīgai izglītības turpināšanai.

Izglītojamie lasīšanas daļā

- atrod un apkopo detalizētu informāciju tekstā;
- novērtē tekstā sniegto informāciju (atbilst vai neatbilst teksta saturam, vai tekstā ir šī informācija);
- prot uzdot jautājumus par lasīto tekstu;
- prot izskaidrot vārdu/frazeoloģismu tiešās un pārnestās nozīmes;
- papildina teikumus atbilstoši lasītā teksta saturam;
- prot atrast atbilstošu vārdu tekstā, pamatojoties uz piedāvāto vārdu nozīmi;
- prot atrast tekstā valodas tēlainās izteiksmes līdzekļus;
- izsaka savu viedokli, balstoties uz teksta saturu;

klausīšanās daļā

- uztver tekstā faktiski informāciju: teksta notikumi, notikumu vieta un laiks utt.;
- novērtē teksta informāciju: atbilst vai neatbilst teksta saturam, vai tekstā ir šī informācija;
- papildina teikumus atbilstoši dzirdētā teksta saturam;
- salīdzina dzirdēto informāciju;
- analizē ierosinātā sprieduma saturu un pamatoti izsaka savu pozīciju;

valodas kompetences daļā

- atrod tekstā vārdu ar norādītajām ortogrammām;
- nosaka vārdu sastāvdaļas;
- atrod vārdus tekstā, pamatojoties uz ieteikto gramatisko informāciju;
- nosaka vārdšķiras;
- sakārto nosaukumus alfabēta secībā;
- nosaka teikuma locekļus, teikuma veidu pēc uzbūves;
- veido teikumus atbilstoši dotajiem nosacījumiem;
- lieto pieturzīmes teikumā, prot pamatot to lietojumu;

rakstīšanas daļā

- veido vēstījumu, aprakstu (130–150 vārdi) atbilstoši norādītajam teksta veidam;
- ievēro tekstveides normas: atbilstība teksta tematam, teksta uzbūvei, teksta apjomam;
- lieto bagātīgu vārdu krājumu un daudzveidīgas sintaktiskās konstrukcijas;
- ievēro valodas kultūras normas (t.sk. – pareizrakstības normu ievērošana);

mutvārdu daļā

- veido runu atbilstoši tematam, pareizi plāno runu, skaidri izsaka galveno domu;
- izmanto pārliecinošus argumentus;
- skaidri izsaka personisko attieksmi;
- veido runu individuālā stilā,
- lieto bagātu vārdu krājumu;
- ievēro valodas kultūras normas / pareizrūnas normas.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
Valodas kompetence un lasīšana	12	29	34	40
Klausīšanās	4	15	18	16
Rakstīšana	1	20	24	34
Mutvārdi	1	20	24	2–3*
Kopā	18	84	100	90

Lasīšanas pārbaudes uzdevumu izpildē vērtē arī pareizrakstību.

Rakstīšanas prasmes pārbaudes daļā izglītojamie raksta tekstu (apjoms 130–150 vārdi).

Mutvārdu daļā izglītojamajam jāveido monologs par tematu „Pārdomas par izlasītu grāmatu”.

* Saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 26.maija noteikumu Nr.319 “Noteikumi par valsts pārbaudes darbu norises laiku 2020./2021.mācību gadā” 4.1. apakšpunktu mutvārdu daļa latviešu valodā (kombinēti) – mutvārdu daļa no 2021. gada 4. janvāra** līdz 16. februārim, rakstu daļa –17. februārī mazākumtautību valodā mazākumtautību izglītības programmās (kombinēti) – mutvārdu daļa – no 2021. gada 4. janvāra līdz 16. februārim, rakstu daļa – 17. februārī.

Latviešu valodas skolotājs mutvārdu daļas norisi var organizēt mācību valodas stundu laikā vai arī projektu nedēļas laikā. Saskaņojot ar izglītības iestādes administrāciju, to var veikt arī citā laikā no 4.janvāra līdz 18.februārim.

**Ņemot vērā ārkārtas situāciju un skolēnu brīvalaika pagarināšanu, mutvārdu daļu izglītojamie var veikt, uzsākot mācības 2.semestrī.

Gatavojoties mutvārdu daļas atbildei, izglītojamie izvēlas lasīt kādu daiļdarbu, kurš nav iekļauts skolas mācību programmā, un sagatavo aptuveni 2-3 minūšu garu stāstījumu par šo grāmatu. Stāstījumu veido, ievērojot piedāvāto plānu.

Stāstījuma par izlasīto daiļdarbu plāns.

1. Autors, darba nosaukums.
2. Daiļdarba tēma / galvenā doma / problēma (par ko ir daiļdarbs, kādi jautājumi vai problēmas tika risinātas daiļdarbā).
3. Grāmatas vizuālā noformējuma (grāmatas vāks, ilustrācijas) raksturojums.
4. Īss satura pārstāsts (galvenie, interesantākie notikumi).
5. Galveno varoņu īss raksturojums (ārējais portrets, rakstura īpašības, kas patika/nepatika).
6. Atziņas pēc grāmatas izlasīšanas (ieteikums arī citiem izlasīt šo grāmatu).

Atbildes laikā izglītojamais var izmantot citākus, uzskates līdzekļus, stāstījuma plānu.

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Saziņa				2–3
	Lasīšana				10–12
	Klausīšanās				14–17
	Rakstīšana				7–10
	Runāšana				9–12
Valodas kompetence	Valoda				1–2
	Teksts				14–16
	Vienkāršs paplašināts, salikts sakārtots, salikts pakārtots teikums				13–16
	Vārds				5–7
	Lietvārda, īpašības vārda, darbības vārda pareizrakstība				13–16
Kopā		24–30	45–50	24–26	100

Sociokultūras kompetence ir integrēta valodas un komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Vērtējuma izvēles	1	6	7
Īso atbilžu	6	17	20
Atbilžu izvēles	1	4	5
Tukšo vietu aizpildīšana	5	11	13
Teikumu pabeigšana	2	5	6
Sakārtošanas	1	1	1
Nestrukturēts	1	20	24
Monologs	1	20	24

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts punktos. Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar pildspalvu.

4. tabula. Mutvārdu daļas vērtēšanas kritēriji (20 punkti)

Ja nav ievērots atbildes laiks (mazāk par 1 min), maksimālais punktu skaits par katru kritēriju – 2 punkti.

P.	Saturs	Stāstījuma loģiskums	Pašizteiksme	Vārdu krājums
5	Runas saturs atbilst tematam, pārliecinoši argumenti, kā arī skaidri izteikta personiskā attieksme.	Precīzi izplānota runa: ir ievads, galvenā daļa un nobeigums. Skaidri attīstīta galvenā doma.	Ir savs stils, dabiska, nesamākslota runa. Pareiza izruna un intonācija.	Bagāts vārdu krājums, precīzi izvēlēti un lietoti vārdi, tēlaina valoda.
4	Runa atbilst tematam. Pietiekama argumentu atlase. Ir personiskā attieksme.	Plānveidīgi veidota runa, ir ievads, galvenā daļa un nobeigums. Pietiekami veiksmīgi atklāts galvenais tematā.	Pietiekami dabiska, viegli uztverama runa. Samērā precīza izruna un intonācija.	Pietiekami bagāts vārdu krājums, atbilstošs vārdu lietojums. Tēlaina valoda. Ir atsevišķas stila kļūdas.
3	Stāstījums atbilst tematam. Nepārliecinoši argumenti. Nav personiskās attieksmes.	Ir mēģināts ievērot plānveidību, galvenā doma uztverama ar grūtībām.	Runa samākslota, frāžaina. Izvēlēta intonācija neatbilst temata izklāstam. Kļūdas izrunā un intonācijā.	Trūcīgs vārdu krājums, vairākas stila kļūdas, vienveidīgi teikumi.
2	Runa daļēji atbilst tematam.	Haotisks stāstījums.	Neizteiksmīga, grūti uztverama runa.	Nepietiekams vārdu krājums domas izteikšanai, nabadzīga valoda.
1	Runa neatbilst tematam.	Runa veidota no atsevišķiem teikumiem, doma nav uztverama.	Runā aprautiem teikumiem. Pauzē.	Trūcīgs vārdu krājums, daudz stila kļūdu.
0	Nav vērtējams.			

Mācību valodas skolotājs novērtē izglītojamo atbildes, izmantojot vērtēšanas kritērijus un aizpilda protokolu.

Izglītības iestādes nosaukums _____ Klase _____
 Skolotājs _____ Datums _____

N. p.k.	Izglītojamā vārds, uzvārds	Daiļdarba nosaukums	Vērtējums				
			Saturs	Stāstījuma loģiskums	Pašizteiksme	Vārdu krājums	Punkti kopā
1.							

MAZĀKUMTAUTĪBU (KRIEVU) VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 6. KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 „Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem” prasībām mācību priekšmeta standartā *Mazākumtautības valoda 1.–9.klasei (4.pielikums)* novērtēt izglītojamo mācību valodas vispārējās klausīšanās, lasīšanas, rakstīšanas un runāšanas prasmes ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošo darbu veic 6. klases izglītojamie.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Darbam ir divi varianti.

Darbā ietverti uzdevumi, ar kuriem pārbauda izglītojamo zināšanu un prasmju kopumu, kuru apguve nepieciešama sekmīgai izglītības turpināšanai.

Izglītojamie lasīšanas daļā

- atrod un apkopo detalizētu informāciju tekstā;
- novērtē tekstā sniegto informāciju (atbilst vai neatbilst teksta saturam, vai tekstā ir šī informācija);
- papildina teikumus atbilstoši lasītā teksta saturam;
- prot atrast atbilstošu vārdu tekstā, pamatojoties uz piedāvāto vārdu nozīmi;
- prot atrast tekstā valodas tēlainās izteiksmes līdzekļus;
- izsaka savu viedokli, balstoties uz teksta saturu;

klausīšanās daļā

- uztver tekstā faktisku informāciju: teksta varoņi un varoņu raksturojums, varoņu viedokļi un pozīcijas; teksta notikumi, notikumu vieta un laiks utt.;
- novērtē teksta informāciju: atbilst vai neatbilst teksta saturam, vai tekstā ir šī informācija;
- papildina teikumus atbilstoši dzirdētā teksta saturam;
- analizē ierosinātā sprieduma saturu un pamatoti izsaka savu pozīciju;

valodas kompetences daļā

- prot atrast tekstā vārdu ar norādītajām ortogrammām;
- prot analizēt gramatiskos (ortogrāfijas) argumentus, rakstīt vārdus, pamatojoties uz piedāvātajiem gramatiskajiem argumentiem;
- prot pareizi atrast morfēmas vārdos;
- prot pareizi atrast vārdus tekstā, pamatojoties uz ieteikto gramatisko informāciju;
- atšķir vārdšķiras, pamato savu viedokli ar piemēru;
- lieto pieturzīmes teikumā;

rakstīšanas daļā

- veido tekstu (150 vārdi) atbilstoši norādītajam teksta veidam;
- ievēro tekstveides normas: atbilstība teksta tematam, teksta uzbūvei, teksta apjomam;
- lieto bagātīgu vārdu krājumu un daudzveidīgas sintaktiskās konstrukcijas;

- ievēro valodas kultūras normas (t.sk. – pareizrakstības normu ievērošana);

mutvārdu daļā

- veido runu atbilstoši tematam, pareizi plāno runu, skaidri izsaka galveno domu;
- izmanto pārlicinošus argumentus;
- skaidri izsaka personisko attieksmi;
- veido runu individuālā stilā,
- lieto bagātu vārdu krājumu;
- ievēro valodas kultūras normas / pareizrūnas normas.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
Lasīšana	10	29	24	40
Valodas kompetence	10	31	25	
Klausīšanās	8	23	19	15
Rakstīšana	1	20	16	35
Mutvārdi	1	20	16	2 – 3*
Kopā	30	123	100	90

Mutvārdu daļā izglītojamajam jāveido monologs par tematu „Pārdomas par izlasītu grāmatu”.

* Saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 26.maija noteikumu Nr.319 “Noteikumi par valsts pārbaudes darbu norises laiku 2020./2021.mācību gadā” 4.2. apakšpunktu mutvārdu daļa mazākumtautību valodā mazākumtautību izglītības programmās (kombinēti) – mutvārdu daļa – no 2021. gada 4. janvāra** līdz 16. februārim, rakstu daļa – 17. februārī mazākumtautību valodā mazākumtautību izglītības programmās (kombinēti) – mutvārdu daļa – no 2021. gada 4. janvāra līdz 16. februārim, rakstu daļa – 17. februārī.

Krievu valodas skolotājs mutvārdu daļas norisi var organizēt mācību valodas stundu laikā vai arī projektu nedēļas laikā. Saskaņojot ar izglītības iestādes administrāciju, to var veikt arī citā laikā no 4. janvāra līdz 18. februārim.

**Ņemot vērā ārkārtas situāciju un skolēnu brīvalaika pagarināšanu, mutvārdu daļu izglītojamie var veikt, uzsākot mācības 2.semestrī.

Gatavojoties mutvārdu daļas atbildei, izglītojamais izvēlas lasīt kādu daiļdarbu, kurš nav iekļauts skolas mācību programmā, un sagatavo aptuveni 2-3 minūšu garu stāstījumu par šo grāmatu. Stāstījumu veido, ievērojot piedāvāto plānu.

Stāstījuma par izlasīto daiļdarbu plāns.

1. Autors, darba nosaukums.
2. Daiļdarba tēma / galvenā doma / problēma (par ko ir daiļdarbs, kādi jautājumi vai problēmas tika risinātas daiļdarbā).
3. Īss satura pārstāsts (galvenie, interesantākie notikumi).
4. Galveno varoņu īss raksturojums (ārējais portrets, rakstura īpašības, kas patika/nepatika).
5. Grāmatas vizuālā noformējuma (grāmatas vāks, ilustrācijas) raksturojums.
6. Atziņas pēc grāmatas izlasīšanas (ieteikums arī citiem izlasīt šo grāmatu).

Atbildes laikā izglītojamais var izmantot citātus, uzskates līdzekļus, stāstījuma plānu.

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Saziņa				1–2
	Lasīšana				20–23
	Klausīšanās				15–17
	Rakstīšana				12–14
	Runāšana				8–10
Valodas kompetence	Valoda				5–8
	Teksts				21 –23
	Vienkāršs paplašināts, salikts sakārtots, teikums, vienlīdzīgi teikuma locekļi				3–5
	Vārds				5–8
	Vārdšķiras				5–8
	Lietvārda, īpašības, darbības, skaitļa vārda pareizrakstība				5–8
Kopā		22–27	45–55	22–27	100

Sociokultūras kompetence ir integrēta valodas un komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veids	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	3	12	10
Vērtējuma izvēles	3	12	10
Īso atbilžu	13	28	23
Tukšo vietu aizpildīšana	9	31	25
Nestrukturēts	1	20	16
Monologs	1	20	16

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts punktos. Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar pildspalvu.

4. tabula. Mutvārdu daļas vērtēšanas kritēriji (20 punkti)

P.	Saturs	Stāstījuma loģiskums	Pašizteiksme	Vārdu krājums
5	Runas saturs atbilst tematam, pārliecinoši argumenti, kā arī skaidri izteikta personiskā attieksme.	Precīzi izplānota runa: ir ievads, galvenā daļa un nobeigums. Skaidri attīstīta galvenā doma.	Ir savs stils, dabiska, nesamākslota runa. Pareiza izruna un intonācija.	Bagāts vārdu krājums, precīzi izvēlēti un lietoti vārdi, tēlaina valoda.
4	Runa atbilst tematam. Pietiekama argumentu atlase. Ir personiskā attieksme.	Plānveidīgi veidota runa, ir ievads, galvenā daļa un nobeigums. Pietiekami veiksmīgi atklāts galvenais tematā.	Pietiekami dabiska, viegli uztverama runa. Samērā precīza izruna un intonācija.	Pietiekami bagāts vārdu krājums, atbilstošs vārdu lietojums. Tēlaina valoda. Ir atsevišķas stila kļūdas.
3	Stāstījums atbilst tematam. Nepārliecinoši argumenti. Nav personiskās attieksmes.	Ir mēģināts ievērot plānveidību, galvenā doma uztverama ar grūtībām.	Runa samākslota, frāžaina. Izvēlētā intonācija neatbilst temata izklāstam. Kļūdas izrunā un intonācijā.	Trūcīgs vārdu krājums, vairākas stila kļūdas, vienveidīgi teikumi.
2	Runa daļēji atbilst tematam.	Haotisks stāstījums.	Neizteiksmīga, grūti uztverama runa.	Nepietiekams vārdu krājums domas izteikšanai, nabadzīga valoda.
1	Runa neatbilst tematam.	Runa veidota no atsevišķiem teikumiem, doma nav uztverama.	Runā aprautiem teikumiem. Pauzē.	Trūcīgs vārdu krājums, daudz stila kļūdu.
0	Nav vērtējams.			

Ja nav ievērots atbildes laiks (mazāk par 1 min), maksimālais punktu skaits par katru kritēriju – 2 punkti.

Mācību valodas skolotājs novērtē izglītojamo atbildes, izmantojot vērtēšanas kritērijus un aizpilda protokolu.

Izglītības iestādes nosaukums _____ Klase _____
 Skolotājs _____ Datums _____

N. p.k.	Izglītojamā vārds, uzvārds	Daiļdarba nosaukums	Vērtējums				
			Saturs	Stāstījuma loģiskums	Pašizteiksme	Vārdu krājums	Punkti kopā
1.							

MAZĀKUMTAUTĪBU (POĻU) VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS 6. KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmeta standartā *Mazākumtautības valoda 1.–9.klasei (4.pielikums)* novērtēt izglītojamo poļu valodas vispārējās klausīšanās, lasīšanas, valodas lietojuma, rakstīšanas un runāšanas prasmes ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošo darbu veic 6. klases izglītojamie.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Pārbaudes darbs sastāv no 5 daļām – klausīšanās, lasīšanas, valodas lietojuma, rakstīšanas un mutvārdu daļas.

Darbā ietverti uzdevumi, ar kuriem pārbauda izglītojamo zināšanu un prasmju kopumu, kuru apguve nepieciešama sekmīgai izglītības turpināšanai.

Darbā vērtēšanas kritērijs tiks norādīti katra uzdevuma izziņas darbības līmeņi.

Izglītojamie lasīšanas daļā

- papildina teikumus atbilstoši lasītajam;
- tekstā iekļautos terminus savieto ar to skaidrojumiem saskaņā ar lasīto;
- prot tekstā atrast precīzu informāciju;
- atrod un apkopo detalizētu informāciju tekstā;
- novērtē tekstā sniegto informāciju (atbilst vai neatbilst teksta saturam, vai tekstā ir šī informācija);
- prot atrast atbilstošu vārdu tekstā, pamatojoties uz piedāvāto vārdu nozīmi;
- izsaka savu viedokli, balstoties uz teksta saturu;

klausīšanās daļā

- novērtē dzirdētā teksta informāciju: atbilst vai neatbilst teksta saturam, vai tekstā ir šī informācija;
- saklusa informāciju un pabeidz teikumus saskaņā ar dzirdēto;
- vērtē apgalvojumu atbilstību dzirdētajam;
- dzirdēto informāciju uztver detalizēti;

valodas lietojuma daļā

- lieto mācītos gramatikas modeļus saprotamu izteikumu veidošanai;
- pazīst un lieto poļu sakāmvārdus;
- papildina teikumus ar saskaņotām vārdu formām un vārdu savienojumiem;
- vienkāršā teikumā lieto pieturzīmes atbilstoši izteikuma mērķim;
- prot lietot jautājamus vārdus;
- prot lietot prievārdus;
- prot lietot apgūtos vietniekvārdus;

rakstīšanas daļā

- raksta saistītu tekstu par sev tuvām un zināmām tēmām;
- raksta paziņojuma tekstu, iekļaujot nepieciešamo informāciju;

- saista frāzes un teikumus, ievērojot teksta veidošanas principus;
- raksta radošus darbus par apgūtajām tēmām;
- raksta vēstījumu, ievērojot trīsdaļīgo kompozīciju;
- ievēro valodas kultūras normas un pareizrakstības normas;

mutvārdu daļā

- veido runu atbilstoši tematam, pareizi plāno runu, skaidri izsaka galveno domu;
- izmanto pārliecinošus argumentus;
- skaidri izsaka personisko attieksmi;
- veido runu individuālā stilā,
- lieto bagātu vārdu krājumu;
- ievēro valodas kultūras normas / pareizrakstības normas.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars %	Izpildes laiks, min
Lasīšana	4	20	20	80
Klausīšanās	4	20	20	
Valodas lietojums	5	20	20	
Rakstīšana	2	20	20	
Mutvārdi	1	20	20	2 – 3 min katram izglītojamajam
Kopā	16	100	100	

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Klausīšanās un lasīšana				32–35
	Runāšana un sazināšanās				17–20
Valodas kompetence	Rakstīšana				13–15
	Teikums				5–8
	Leksika				8–10
	Gramatika				12–14
Sociokultūras kompetence					5*
Kopā		22 – 24	45 – 50	24 – 26	100

* Sociokultūras kompetence ir integrēta valodas komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

Uzdevumu veidi

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	3	16	16
Vērtējuma izvēles	1	5	5
Savietošanas	4	17	17
Tukšo vietu aizpildīšanas	3	14	14
Strukturēti	2	20	20
Monologs	1	20	20
Vārdu un struktūru saskaņošanas	2	8	8

Mutvārdu daļā izglītojamajam jāveido monologs par tematu „Pārdomas par izlasītu grāmatu”.

*Saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 26.maija noteikumu Nr.319 “Noteikumi par valsts pārbaudes darbu norises laiku 2020./2021.mācību gadā” 4.2. apakšpunktu mutvārdu daļa mazākumtautību valodā mazākumtautību izglītības programmās (kombinēti) – mutvārdu daļa – no 2021. gada 4. janvāra** līdz 16. februārim, rakstu daļa – 17. februārī mazākumtautību valodā mazākumtautību izglītības programmās (kombinēti) – mutvārdu daļa – no 2021. gada 4. janvāra līdz 16. februārim, rakstu daļa – 17. februārī.

Poļu valodas skolotājs mutvārdu daļas norisi var organizēt mācību valodas stundu laikā vai arī projektu nedēļas laikā. Saskaņojot ar izglītības iestādes administrāciju, to var veikt arī citā laikā no 4.janvāra līdz 16.februārim.

**Ņemot vērā ārkārtas situāciju un skolēnu brīvalaika pagarināšanu, mutvārdu daļu izglītojamie var veikt, uzsākot mācības 2.semestrī.

Gatavojoties mutvārdu daļas atbildei, izglītojamais izvēlas lasīt kādu daiļdarbu, kurš nav iekļauts skolas mācību programmā, un sagatavo aptuveni 2-3 minūšu garu stāstījumu par šo grāmatu. Stāstījumu veido, ievērojot piedāvāto plānu.

Stāstījuma par izlasīto daiļdarbu plāns.

1. Autors, darba nosaukums.
2. Daiļdarba tēma / galvenā doma / problēma (par ko ir daiļdarbs, kādi jautājumi vai problēmas tika risinātas daiļdarbā).
3. Īss satura pārstāsts (galvenie, interesantākie notikumi).
4. Galveno varoņu īss raksturojums (ārējais portrets, rakstura īpašības, kas patika/nepatika).
5. Grāmatas vizuālā noformējuma (grāmatas vāks, ilustrācijas) raksturojums.
6. Atziņas pēc grāmatas izlasīšanas (ieteikums arī citiem izlasīt šo grāmatu).

Atbildes laikā izglītojamais var izmantot citākus, uzskates līdzekļus, stāstījuma plānu. Ja nav ievērots atbildes laiks (mazāk par 1 min), maksimālais punktu skaits par katru kritēriju ir 2 punkti.

4. tabula. Mutvārdu daļas vērtēšanas kritēriji (20 punkti).

P.	Saturs	Stāstījuma loģiskums	Pašizteiksme	Vārdu krājums
5	Runas saturs atbilst tematam, pārliecinoši argumenti, kā arī skaidri izteikta personiskā attieksme.	Precīzi izplānota runa: ir ievads, galvenā daļa un nobeigums. Skaidri attīstīta galvenā doma.	Ir savs stils, dabiska, nesamākslota runa. Pareiza izruna un intonācija.	Bagāts vārdu krājums, precīzi izvēlēti un lietoti vārdi, tēlaina valoda.
4	Runa atbilst tematam. Pietiekama argumentu atlase. Ir personiskā attieksme.	Plānveidīgi veidota runa, ir ievads, galvenā daļa un nobeigums. Pietiekami veiksmīgi atklāts galvenais tematā.	Pietiekami dabiska, viegli uztverama runa. Samērā precīza izruna un intonācija.	Pietiekami bagāts vārdu krājums, atbilstošs vārdu lietojums. Tēlaina valoda. Ir atsevišķas stila kļūdas.
3	Stāstījums atbilst tematam. Nepārliecinoši argumenti. Nav personiskās attieksmes.	Ir mēģināts ievērot plānveidību, galvenā doma uztverama ar grūtībām.	Runa samākslota, frāžaina. Izvēlēta intonācija neatbilst temata izklāstam. Kļūdas izrunā un intonācijā.	Trūcīgs vārdu krājums, vairākas stila kļūdas, vienveidīgi teikumi.
2	Runa daļēji atbilst tematam.	Haotisks stāstījums.	Neizteiksmīga, grūti uztverama runa.	Nepietiekams vārdu krājums domas izteikšanai, nabadzīga valoda.
1	Runa neatbilst tematam.	Runa veidota no atsevišķiem teikumiem, doma nav uztverama.	Runā aprautiem teikumiem. Pauzē.	Trūcīgs vārdu krājums, daudz stila kļūdu.
0	Nav vērtējams.			

Mācību valodas skolotājs novērtē izglītojamo atbildes, izmantojot vērtēšanas kritērijus un aizpilda protokolu.

Izglītības iestādes nosaukums _____
Skolotājs _____

Klase _____
Datums _____

N. p.k.	Izglītojamā vārds, uzvārds	Daiļdarba nosaukums	Vērtējums				
			Saturs	Stāstījuma loģika	Pašizteiksme	Vārdu krājums	Punkti kopā

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar centra izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts punktos. Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar pildspalvu.

LATVIEŠU VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS

6.KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmeta standartā *Latviešu valoda un literatūra mazākumtautību izglītības programmās 1.–9.klasei (3.pielikums)* novērtēt izglītojamo valsts valodas vispārējās klausīšanās, lasīšanas, valodas lietojuma, rakstīšanas un runāšanas prasmes ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošo darbu veic 6. klases izglītojamie.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Pārbaudes darbs sastāv no 5 daļām – lasīšanas, klausīšanās, valodas lietojuma, rakstīšanas un mutvārdu daļas.

Darbā ietverti uzdevumi, ar kuriem pārbauda izglītojamo zināšanu un prasmju kopumu, kuru apguve nepieciešama sekmīgai izglītības turpināšanai.

Darbā vērtēšanas kritērijos tiks norādīti katra uzdevuma izziņas darbības līmeņi.

Izglītojamie lasīšanas daļā

- lasa un saprot savām vajadzībām un interesēm atbilstīgus daiļliteratūras, publicistikas, populārzinātniskus tekstus, noteikumus un instrukcijas;
- atrod sev nozīmīgu un specifisku informāciju tekstos;
- saprot un izvērtē teksta informāciju: atbilst vai neatbilst teksta saturam;
- nosaka teksta tematiku un galveno domu, raksturo sižeta attīstību un tēlus;
- izsaka un pamato savas domas par literārā darba tēliem, darbības norises vietu un laiku;

klausīšanās daļā

- uztver un saprot savām zināšanām, prasmēm un pieredzei atbilstīgu, dabiskā tempā runātu monologu un dialogu;
- saprot un izvērtē teksta informāciju: atbilst vai neatbilst teksta saturam;
- klausoties tekstu, iegūst un sistematizē nepieciešamo informāciju;
- pieraksta informāciju atbilstoši mācību uzdevumam;

valodas lietojuma daļā

- izprot un ievēro vārdu izrunas un rakstības atšķirības;
- zina un izmanto galvenos vārddarināšanas paņēmienus;
- lieto mācītos gramatikas modeļus saprotamu izteikumu veidošanai;
- saskaņo vārdus teikumā un izprot teikuma veidošanas principus;
- vienkāršā teikumā lieto pieturzīmes atbilstoši izteikuma mērķim;

rakstīšanas daļā:

- raksta saistītu tekstu par sev tuvām un zināmām tēmām;
- raksta par pieredzēto, lasīto un dzirdēto, izsakot savas domas un attieksmi;
- raksta lietišķos rakstus personiskiem mērķiem;
- saista frāzes un teikumus, ievērojot teksta veidošanas principus;
- raksta radošus darbus par apgūtajām tēmām;
- ievēro tekstveides normas: atbilstība teksta tematam, teksta uzbūvei, teksta apjomam;
- lieto daudzveidīgu vārdu krājumu un dažādas sintaktiskās konstrukcijas;
- ievēro valodas kultūras normas un pareizrakstības normas;

mutvārdu daļā

- loģiski un secīgi stāsta par dotajos attēlos redzamām pazīstamām tēmām, izmanto pārliciecināšanos argumentus;
- izsaka savas domas, viedokli, secinājumus un vērtējumu;
- iegūst un sniedz informāciju par sev nozīmīgām tēmām;
- saprotami izrunā latviešu valodas skaņas un skaņu savienojumus;
- runā ievēro pareizu uzsvāru, loģiskās pauzes un intonāciju;
- ievēro un izmanto svarīgākās un praksē nepieciešamās pareizrūnas normas;
- ir pietiekams vārdu krājums, lai lietotu valodu sev nozīmīgās saziņas situācijās;
- saziņā ievēro runas kultūras prasības.

1.tabula. Diagnosticējošā darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
Lasīšana	3	20	20	80
Klausīšanās	3	20	20	
Valodas lietojums	3	20	20	
Rakstīšana	2	20	20	
Mutvārdi	2	20	20	2–3 min katram izglītojamam
Kopā	13	100	100	

2.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Klausīšanās un lasīšana				20–25
	Runāšana un saziņāšanās				20–25
	Rakstīšana				18–20
Valodas kompetence	Fonoloģija				3–5
	Leksika un semantika				17–25
	Gramatika				17–21
Sociokultūras kompetence					5*
Kopā		22–28	45–53	24–26	100

* Sociokultūras kompetence ir integrēta valodas komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

Uzdevumu veidi

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Vērtējuma izvēles	3	18	18
Atbilžu izvēles	2	12	12
Savietošanas	1	8	8
Tukšo vietu aizpildīšanas	2	14	14
Vārdu un struktūru saskaņošanas	1	8	8
Strukturēti	2	20	20
Dialogs, monologs	2	20	20

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar centra izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts punktos. Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar pildspalvu.

MATEMĀTIKA 6. KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmeta standartā *Matemātika 1.–9.klasei (6.pielikums)* novērtēt izglītojamo prasmes izpildīt darbības ar parastās daļas vai galīgas decimāldaļas formā dotiem racionāliem skaitļiem un to izmantošanu praktisku uzdevumu risināšanā.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošo darbu veic visi 6.klases izglītojamie.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Diagnosticējošā darba materiāls ir latviešu un krievu valodā. Darbam ir divi varianti.

Darbā ietverti uzdevumi, ar kuriem pārbauda izglītojamo zināšanu un prasmju kopumu, kuru apguve nepieciešama sekmīgai izglītības turpināšanai.

Darbā vērtēšanas kritērijos tiks norādīta katra uzdevuma atbilstība mācību priekšmeta standarta prasībām un izziņas darbības līmenis.

Diagnosticējošā darba izpildei paredzētais laiks – 50 minūtes.

Darbā ietverti uzdevumi, kuru risinājumos jāizmanto pamatprasmes, kas atbilst matemātikas standarta 1.-9.klasei obligātajam saturam: matemātiskā instrumentārija izveide, matemātikas lietojums dabas un sabiedrības procesu analīzē, matemātisko modeļu veidošana un pētīšana ar matemātikai raksturīgām metodēm.

1.tabula. Matemātikas tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Matemātiskā instrumentārija izveide	Skaitļi un darbības ar tiem				44–45
Matemātikas lietojums dabas un sabiedrības procesu analīzē	Lielumi un to mērīšana, sakarības starp tiem				18–19
	Informācijas apstrādes un statistikas elementi				10–11
Matemātisko modeļu veidošana un pētīšana ar matemātikai raksturīgām metodēm	Matemātiskā valoda				7–8

Mācību priekšmeta saturs	Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
	legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Matemātisko modeļu veidošana un analizēšana				18–19
Kopā	18–19	65–66	15–16	100

Uzdevumu veidi

Uzdevumi pēc satura un formas ir ar atšķirīgām grūtības pakāpēm.

Darbā ir uzdevumi, kuros izglītojamiem ir jāizpilda viena vai vairākas aritmētiskas darbības, pārveidojums vai jānolasa kāds lielums no attēla.

Aiz katra uzdevuma norādīts maksimālais iegūstamo punktu skaits par šo uzdevumu.

2.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Īso atbilžu	5	11	37
Izvērsto atbilžu	4	5	16
Strukturēti	2	11	37
Nestrukturēti	1	3	10

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošais darbs tiek vērtēts saskaņā ar centra izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Vērtējums tiek izteikts punktos. Pēc diagnosticējošā darba norises skolotājs izvērtē izglītojamo mācību sasniegumus un organizē darbu izglītojamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darbs veicams ar pildspalvu. Zīmējumos drīkst lietot zīmuli (arī krāsaino). Drīkst izmantot lineālu, cirkuli, transportieri, dzēšgumiju.

DABASZINĪBAS 6.KLASEI

Diagnosticējošā darba programma

Diagnosticējošā darba mērķis

Atbilstoši 2014.gada 12.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmeta standartā *Dabaszinības 1.–6.klasei (8.pielikums)* novērtēt skolēnu prasmes plānot pētījumu, skaidrot dažādas parādības un interpretēt datus un pierādījumus dabaszinībās ar nolūku tās pilnveidot.

Diagnosticējošā darba adresāts

Diagnosticējošo darbu veic visi 6.klases izglītojamie. Diagnosticējošais darbs notiek tiešsaistē – izglītojamie uzdevumus saņem un atbildes raksta datorā.

Diagnosticējošā darba uzbūve

Diagnosticējošā darbā ir ietverti zināšanu un prasmju uzdevumi, kuru apguve nepieciešama sekmīgai izglītības turpināšanai. Diagnosticējošā darba materiāls ir latviešu un krievu valodā. Tiešsaistē atbilžu varianti tiek miksēti. Diagnosticējošā darba izpildei paredzētais laiks –

40 minūtes.

Diagnosticējošā darbā uzdevumi galvenokārt saistīti ar datu un pierādījumu zinātnisku interpretēšanu. Diagnosticējošajā darbā iekļauti uzdevumi, kuros izglītojamie:

- pārveido datus no viena attēlojuma citā;
- analizē un interpretē datus un izdara secinājumus;
- identificē pieņēmumus, pierādījumus un argumentāciju ar zinātni saistītos tekstos;
- atšķir argumentus, kuru pamatā ir zinātniski pierādījumi un teorija, no argumentiem, kas balstīti uz citiem apsvērumiem;
- novērtē zinātniskos argumentus un pierādījumus no dažādiem avotiem (piemēram, laikrakstiem, interneta, žurnāliem).

1.tabula. Tēmu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Mācību priekšmeta saturs	Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
	legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Organismi un dzīvības procesi (dzīvo organismu veidi, pazīmes un klasifikācija, organismu uzbūve, organismu attīstība, ekosistēmas, cilvēka veselība)				20–24
Zeme un tās vieta Visumā (Zemes uzbūve, procesi uz Zemes, Zeme Saules sistēmā un Visumā)				10–14
Vielas un materiāli (vielu iedalījums, īpašības, pārvērtības, izmantošana, maisījumi un šķīdumi)				8–12
Fizikālie procesi (procesi, gaisma un skaņa, siltums un temperatūra, spēki un kustība, elektrība un magnētisms)				22–26
Pētnieciskā darbība				28–32
Kopā	25–30	40–45	25–30	100

Uzdevumu veidi

Uzdevumi veidoti un sakārtoti atbilstoši dabaszinību mācību priekšmeta obligātajam saturam. Uzdevumu kontekstu veido situāciju grupas: privātā (personīgais, ģimene, vienaudži, draugi), sociālā (drošība, sabiedrība), globālā (visa pasaule). Uzdevumi pēc satura un formas ir ar atšķirīgām grūtības pakāpēm.

2.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars diagnosticējošajā darbā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	9	11	46
Īso atbilžu	3	3	13
Izvērsto atbilžu	7	10	41

Vērtēšanas kārtība

Diagnosticējošo darbu vērtē saskaņā ar centra izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem.

Vērtējot izvērsto atbilžu uzdevumus, skolotājs ievēro sniegtos atbilžu piemērus.

Skolotājs tiešsaistē izvērtē izglītojamo atbildes 10., 13., 15., 16., 17., 18. un 19. uzdevumā un pārbauda izglītojamo atbildes 5., 9., 11., 12. un 14. uzdevumā, kuri novērtēti ar 0 punktiem.

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot diagnosticējošā darba laikā

Darba izpildē nepieciešama papīra lapa un pildspalva.

LATVIEŠU VALODA MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS

9.KLASEI

Centralizētā eksāmena programma

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo latviešu valodas zināšanu un prasmju kopumu atbilstoši 2014.gada 12.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.468 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmeta standartā *Latviešu valoda un literatūra mazākumtautību izglītības programmās 1.–9.klasei (3.pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 9. klases izglītojamie.

Eksāmena darba uzbūve

Pārbaudes darbs sastāv no 4 daļām – lasīšanas, klausīšanās, rakstīšanas un mutvārdu daļas.

Izglītojamie lasīšanas daļā:

- lasa un saprot savām zināšanām un pieredzei atbilstīgus tekstus – daiļliteratūras, publicistikas, populārzinātniskus tekstus, noteikumus un instrukcijas;
- caurskata garus un īsus tekstus, atrodot vajadzīgo informāciju; prot iegūt informāciju no dažādām teksta daļām vai no dažādiem tekstiem konkrēta uzdevuma izpildei;
- uztver svarīgākos jautājumus tekstos par zināmiem tematiem;
- saprot arī garākus dažāda satura tekstus, uztverot nianšes, attieksmes, kā arī tieši vai netieši izteiktus viedokļus;
- saprot un interpretē teksta vienību saistījumu, kas izteikts ar leksiskiem vai gramatiskiem līdzekļiem;
- lasa un saprot literārā teksta saturu, atrod tēlainās izteiksmes līdzekļus;

klausīšanās daļā

- bez grūtībām uztver un saprot dažāda veida runu (intervijas, diskusijas, lekcijas, ziņas u.c.), ieskaitot autentiskus avotus;
- saprot dažāda veida ierakstītus audiomateriālus arī tad, ja tie nav literārā valodā, un uztver nianšes, arī netieši izpaustas attieksmes un attiecības starp runātājiem;
- klausās un izprot dzirdētā teksta saturu, izklāstītās problēmas, konkrētu un detalizētu informāciju, prot to izmantot savām vajadzībām, piemēram, atbildot uz jautājumiem, izvērtējot informāciju, izdarot secinājumus par teksta saturu;
- saprot izvērstu runu par sarežģītiem tematiem;

rakstīšanas daļā

- prot analizēt un aprakstīt diagrammas, salīdzināt rezultātus, izteikt viedokli un to argumentēt;
- prot formulēt problēmu, diezgan plaši izvērst un pamatot savu viedokli ar argumentiem un atbilstošiem piemēriem no personīgās pieredzes vai literatūras;
- prot uzrakstīt saistītu tekstu ar loģisku izkārtojumu un daļījumu rindkopās, kas atvieglo teksta uztveri;
- lieto dažādas gramatiskās konstrukcijas un daudzveidīgu leksiku, kura ļauj skaidri izteikt savu domu. Sarežģītākās gramatiskās konstrukcijās var pieļaut nenožīmīgas kļūdas;

mutvārdu daļā:

- izsaka un pamato savu viedokli dialogā par jautājumiem, kas saistīti ar dažādiem vispārējiem tematiem;
- prot uzdot loģiskus jautājumus, lai noskaidrotu dotajos sludinājumos iztrūkstošo informāciju ;
- runā saturiski un gramatiski pareizi, un spontāni atbild uz jautājumiem, īpaši nemeklējot vārdus;
- lieto plašu vārdu krājumu, lai spētu formulēt domu tā, lai izteiktos skaidri un atbilstošā stilā par dažādiem vispārējiem tematiem;
- var pieļaut nenožīmīgas kļūdas, kuras bieži vien patstāvīgi labo;
- ievēro valodas kultūras normas, prot izteikties aprakstoši vai pārfrāzēt izteikumu, lai kompensētu nezināmo vārdu vai gramatisko struktūru.

1.tabula. Eksāmena darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars %	Izpildes laiks, min
Lasīšana	3	30	26	50
Klausīšanās	3	30	26	30
Rakstīšana	2	26	22	70
Mutvārdi	3	30	26	15 min katram izglītojamajam
Kopā	11	116	100	

2.tabula. Tēmu īpatsvars eksāmena darbā

Mācību priekšmeta saturs		Izziņas darbības līmeņi			Kopā darbā, %
		legaumēšana un izpratne, %	Zināšanu un prasmju lietošana, %	Analīze un produktīvā darbība, %	
Komunikatīvā kompetence	Klausīšanās un lasīšana				21–25
	Runāšana un sazināšanās				20–23
	Rakstīšana				21–23
Valodas kompetence	Fonoloģija				3–5*
	Leksika un semantika				18–20*
	Gramatika				12–16*
Sociokultūras kompetence					5*
Kopā:		15–21	50–52	28–33	100

* Sociokultūras kompetence un valodas kompetence ir integrēta valodas komunikatīvās kompetences pārbaudes uzdevumos.

Uzdevumu veidi

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Vērtējuma izvēles	2	20	17
Atbilžu izvēles	2	20	17
Savietošanas	1	10	9
Tukšo vietu aizpildīšanas	1	10	9
Strukturēti	2	26	22
Dialogs, monologs	3	30	26
Kopā	11	116	100

Vērtēšanas kārtība

Vērtēts tiks tikai atbilžu lapās rakstītais. Ieraksti uzdevumu burtnīcā netiks vērtēti.

Lasīšanas un klausīšanās daļās vērtē izvēlētās un ierakstītas atbildes. Katra pareiza atbilde – viens punkts. Rakstīšanas un mutvārdu daļā darbs tiek vērtēts saskaņā ar VISC izstrādātiem vērtēšanas kritērijiem. Izglītojamā iegūto punktu summu katrā daļā un iegūto punktu summu visā darbā izsaka procentuālajā novērtējumā.

Palīglīdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā

Darbs veicams ar pildspalvu.

Ja darbā izmanto citātu, nepieciešams norādīt arī tā autoru.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.